

الله
رسول
محمد

Allah Sevgisi

HARUN
YAHYA

Sevgi, Allah'ın insanlara verdiği en büyük nimetlerden biridir. Allah insan fıtratını, sevmekten ve sevilmekten zevk alacak, dostluktan ve yakınlıktan hoşlanacak şekilde yaratmıştır. Müminlerin kalplerindeki sevginin asıl kaynağı ise Allah'a olan derin sevgileridir. Müminler, Allah'ı çok severler ve O'nun sevgisini ve rızasını kazanmak için ciddi bir çaba gösterirler. Allah'ı seven insan, Allah'ın yarattıklarını da sever, onlara karşı şefkat ve merhamet duyar, onları korumak, onlara hayır ve güzellik getirmek ister. İnsanların bir kısmı ise Kuran ahlakını bilmedikleri, Allah'ı gerektiği gibi tanıyıp takdir edemedikleri için sevgiden ve dostluktan mahrum kalarak, can yakan, yarı azap içinde bir hayat sürerler. Bu insanlar arasında en ihtişamlı görünen hayatı yaşayanlar bile, aslında gerçek mutluluğu ve huzuru bulamamaktadırlar. Allah, sevgisizliği iman etmeyenlere dünyada ve ahirette nankörlüklerinin ve iman etmemelerinin bir karşılığı olarak vermektedir. Bu insanlar ne gerçek anlamda severler ne de sevilirler. Allah'a ortak koşarak yaşadıkları sevgi ise gerçek sevgi değildir ve onlara daima karamsarlık, mutsuzluk ve acı getirir. Bu kitabın amacı, insanlara, sonsuz rahmet sahibi olan Rabbimiz'e, O'nun yarattıklarına ve müminlere olan sevginin önemini hatırlatmak, Allah'ı inkar edenlere ait bir özellik olan sevgisizliğin bir insan için ne kadar büyük bir bela ve azap olduğunu göstermektir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

Bu kitap Harun Yahya'nın konuyla ilgili olarak daha önce kaleme aldığı eserlerinden önemli bölümlerin derlenmesi ile oluşturulmuştur. Amaç, okuyucuların Harun Yahya serisinin tamamını okuyabilmesidir.

Cep Kitapları Serisi hazırlanırken, Türk halkının içinde bulunduğu ekonomik durum göz önüne alınmış, bu duruma uygun fiyatlarla okuyucuya hizmet etmek amaçlanmıştır.

Bu seri hazırlanırken kendisinden alıntılar yapılan kitapların orijinallerine, Harun Yahya'nın eserlerini satan tüm kitapçılardan veya www.harunyahya.org internet sitesinden ulaşabilirsiniz.

OKUYUCUYA

- Yazarın eserlerinde evrim teorisinin çöküşüne özel bir yer ayrılmasının nedeni, bu teorinin her türlü din aleyhtarı felsefenin temelini oluşturmasıdır. Yaratılışı ve dolayısıyla Allah'ın varlığını inkar eden Darwinizm, 140 yıldır pek çok insanın imanını kaybetmesine ya da kuşkuya düşmesine neden olmuştur. Dolayısıyla bu teorinin bir aldatmaca olduğunu gözler önüne sermek çok önemli bir imani görevdir. Bu önemli hizmetin tüm insanlarımızı ulaştırılabilmesi ise zorunludur.
- Belirtilmesi gereken bir diğer husus, bu kitapların içeriği ile ilgilidir. Yazarın tüm kitaplarında imani konular, Kuran ayetleri doğrultusunda anlatılmakta, insanlar Allah'ın ayetlerini öğrenmeye ve yaşamaya davet edilmektedir. Allah'ın ayetleri ile ilgili tüm konular, okuyanın aklında hiçbir şüphe veya soru işareti bırakmayacak şekilde açıklanmaktadır.
- Bu anlatım sırasında kullanılan samimi, sade ve akıcı üslup ise kitapların yediden yetmişe herkes tarafından rahatça anlaşılmasını sağlamaktadır. Bu etkili ve yalın anlatım sayesinde, kitaplar "bir solukta okunan kitaplar" deyimine tam olarak uymaktadır. Dini reddetme konusunda kesin bir tavır sergileyen insanlar dahi, bu kitaplarda anlatılan gerçeklerden etkilenmekte ve anlatılanların doğruluğunu inkar edememektedirler.
- Bu kitap ve yazarın diğer eserleri, okuyucular tarafından bizzat okunabileceği gibi, karşılıklı bir sohbet ortamı şeklinde de okunabilir. Bu kitaplardan istifade etmek isteyen bir grup okuyucunun kitapları birarada okumaları, konuyla ilgili kendi tefekkür ve tecrübelerini de birbirlerine aktarmaları açısından yararlı olacaktır.
- Bunun yanında, sadece Allah rızası için yazılmış olan bu kitapların tanınmasına ve okunmasına katkıda bulunmak da büyük bir hizmet olacaktır. Çünkü yazarın tüm kitaplarında ispat ve ikna edici yön son derece güçlüdür. Bu sebeple dini anlatmak isteyenler için en etkili yöntem, bu kitapların diğer insanlar tarafından da okunmasının teşvik edilmesidir.
- Kitapların arkasına yazarın diğer eserlerinin tanıtımlarının eklenmesinin ise önemli sebepleri vardır. Bu sayede kitabı eline alan kişi, yukarıda söz ettiğimiz özellikleri taşıyan ve okumaktan hoşlandığını umduğumuz bu kitapla aynı vasıflara sahip daha birçok eser olduğunu görecektir. İmani ve siyasi konularda yararlanabileceği zengin bir kaynak birikiminin bulunduğu na şahit olacaktır.
- Bu eserlerde, diğer bazı eserlerde görülen, yazarın şahsi kanaatlerine, şüpheli kaynaklara dayalı izahlara, mukaddesata karşı gereken adaba ve saygıya dikkat etmeyen üsluplara, burkuntu veren ümitsiz, şüpheli ve ye'se sürükleyen anlatımlara rastlayamazsınız.

HARUN YAHYA CEP KİTAPLARI SERİSİ .57.

ALLAH SEVGİSİ

HARUN YAHYA

Ekim, 2003

YAZAR HAKKINDA

Harun Yahya müstear ismini kullanan yazar, 1956 yılında Ankara'da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Ankara'da tamamladı. Daha sonra İstanbul Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde ve İstanbul Üniversitesi Felsefe Bölümü'nde öğrenim gördü. 1980'li yıllardan bu yana, imani, bilimsel ve siyasi konularda pek çok eser hazırladı. Bunların yanı sıra, yazarın evrimcilerin sahtekarlıklarını, iddialarının geçersizliğini ve Darwinizm'in kanlı ideolojilerle olan karanlık bağlan-tılarını ortaya koyan çok önemli eserleri bulunmaktadır.

Yazarın müstear ismi, inkarcı düşünceye karşı mücadele eden iki peygamberin hatıralarına hürmeten, isimlerini yad etmek için Harun ve Yahya isimlerinden oluşturulmuştur. Yazar tarafından kitapların kapa-ğında Resulullah'ın mührünün kullanılmış olmasının sembolik anlamı ise, kitapların içeriği ile ilgilidir. Bu mühür, Kuran-ı Kerim'in Allah'ın son kitabı ve son sözü, Peygamberimiz (sav)'in de hatem-ül enbiya ol-masını remzetmektedir. Yazar da, yayınladığı tüm çalışmalarında, Ku-ran'ı ve Resulullah (sav)'in sünnetini kendine rehber edinmiştir. Bu su-retle, inkarcı düşünce sistemlerinin tüm temel iddialarını tek tek çürüt-meyi ve dine karşı yöneltilen itirazları tam olarak susturacak "son söz"ü söylemeyi hedeflemektedir. Çok büyük bir hikmet ve kemal sahibi olan Resulullah (sav)'ın mührü, bu son sözü söyleme niyetinin bir duası ola-rak kullanılmıştır.

Yazarın tüm çalışmalarındaki ortak hedef, Kuran'ın tebliğini tüm dünyaya ulaştırmak, böylelikle insanları Allah'ın varlığı, birliği ve ahi-ret gibi temel imani konular üzerinde düşünmeye sevk etmek ve inkarcı sistemlerin çürük temellerini ve sapkın uygulamalarını gözler önüne sermektir.

Nitekim Harun Yahya'nın eserleri Hindistan'dan Amerika'ya, İngil-tere'den Endonezya'ya, Polonya'dan Bosna Hersek'e, İspanya'dan Bre-zilya'ya, Malezya'dan İtalya'ya, Fransa'dan Bulgaristan'a ve Rusya'ya kadar dünyanın daha pek çok ülkesinde beğeniyle okunmaktadır. İngi-lizce, Fransızca, Almanca, İtalyanca, İspanyolca, Portekizce, Urduca, Arapça, Arnavutça, Rusça, Boşnakça, Uygurca, Endonezyaca, Malayca, Bengoli, Sırpça, Bulgarca, Çince, Kishwahili (Tanzanya'da kullanılıyor), Hausa (Afrika'da yaygın olarak kullanılıyor), Dhivelhi (Mauritus'ta kul-lanılıyor), Danimarkaca ve İsveççe gibi pek çok dile çevrilen eserler, yurt dışında geniş bir okuyucu kitlesi tarafından takip edilmektedir.

Dünyanın dört bir yanında olağanüstü takdir toplayan bu eserler pek çok insanın iman etmesine, pek çoğunun da imanında derinleşme-

sine vesile olmaktadır. Kitapları okuyan, inceleyen her kişi, bu eserlerdeki hikmetli, özlü, kolay anlaşılır ve samimi üslubun, akılcı ve ilmi yaklaşımın farkına varmaktadır. Bu eserler süratli etki etme, kesin netice verme, itiraz edilemezlik, çürütülemezlik özellikleri taşımaktadır. Bu eserleri okuyan ve üzerinde ciddi biçimde düşünen insanların, artık materyalist felsefeyi, ateizmi ve diğer sapkın görüş ve felsefelerin hiçbirini samimi olarak savunabilmeleri mümkün değildir. Bundan sonra savunsalar da ancak duygusal bir inatla savunacaklardır, çünkü fikri dayanakları çürütülmüştür. Çağımızdaki tüm inkarcı akımlar, Harun Yahya külliyatı karşısında fikren mağlup olmuşlardır.

Kuşkusuz bu özellikler, Kuran'ın hikmet ve anlatım çarpıcılığından kaynaklanmaktadır. Yazarın kendisi bu eserlerden dolayı bir övünme içinde değildir, yalnızca Allah'ın hidayetine vesile olmaya niyet etmiştir. Ayrıca bu eserlerin basımında ve yayınlanmasında herhangi bir maddi kazanç hedeflenmemektedir.

Bu gerçekler göz önünde bulundurulduğunda, insanların görmediklerini görmelerini sağlayan, hidayetlerine vesile olan bu eserlerin okunmasını teşvik etmenin de, çok önemli bir hizmet olduğu ortaya çıkmaktadır.

Bu değerli eserleri tanıtmak yerine, insanların zihinlerini bulandıran, fikri karmaşa meydana getiren, kuşku ve tereddütleri dağıtmada, imanı kurtarmada güçlü ve keskin bir etkisi olmadığı genel tecrübe ile sabit olan kitapları yaymak ise, emek ve zaman kaybına neden olacaktır. İmanı kurtarma amacından ziyade, yazarının edebi gücünü vurgulamaya yönelik eserlerde bu etkinin elde edilemeyeceği açıktır. Bu konuda kuşkusuz olanlar varsa, Harun Yahya'nın eserlerinin tek amacının dinsizliği çürütmek ve Kuran ahlakını yaymak olduğunu, bu hizmetteki etki, başarı ve samimiyetin açıkça görüldüğünü okuyucuların genel kanaatinden anlayabilirler.

Bilinmelidir ki, dünya üzerindeki zulüm ve karmaşaların, Müslümanların çektikleri eziyetlerin temel sebebi dinsizliğin fikri hakimiyetidir. Bunlardan kurtulmanın yolu ise, dinsizliğin fikren mağlup edilmesi, iman hakikatlerinin ortaya konması ve Kuran ahlakının, insanların kavrayıp yaşayabilecekleri şekilde anlatılmasıdır. Dünyanın günden güne daha fazla içine çekilmek istendiği zulüm, fesat ve kargaşa ortamı dikkate alındığında bu hizmetin elden geldiğince hızlı ve etkili bir biçimde yapılması gerektiği açıktır. Aksi halde çok geç kalınabilir.

Bu önemli hizmette öncü rolü üstlenmiş olan Harun Yahya külliyatı, Allah'ın izniyle, 21. yüzyılda dünya insanlarını Kuran'da tarif edilen huzur ve barışa, doğruluk ve adalete, güzellik ve mutluluğa taşımaya bir vesile olacaktır.

Bu kitapta kullanılan ayetler, Ali Bulaç'ın hazırladığı
"Kur'an-ı Kerim ve Türkçe Anlamı" isimli mealden alınmıştır.

ARAŞTIRMA YAYINCILIK

Belediye Caddesi
Liman İş Merkezi No: 64
Sefaköy- İstanbul

Baskı: Nesil Matbaacılık
Sanayi Caddesi Bilge Sokak No: 2
Yenibosna - İstanbul / Tel: (0 212) 5513225

www.harunyahya.org - www.harunyahya.net

İÇİNDEKİLER

<i>GİRİŞ</i>	8
<i>ALLAH SEVGİSİ</i>	14
<i>ALLAH SEVGİSİ VE ALLAH KORKUSU BİRLİKTE OLMALIDIR</i>	42
<i>ALLAH'I SEVEN, PEYGAMBERLERİ VE MÜMİNLERİ DE SEVER</i>	48
<i>PEYGAMBER EFENDİMİZİN MÜMİNLER ARASINDAKİ SEVGİYİ TEŞVİK EDEN SÖZLERİ ...</i>	56
<i>ALLAH RIZASI İÇİN SEVMEK</i>	58
<i>KURAN AHLAKINDA SEVGİ</i>	74
<i>SONSÖZ</i>	96

GİRİŞ

Sevgi, Allah'ın insanlara verdiği en büyük nimetlerden biridir. Her insan hayatı boyunca çok sevdiği, güvendiği, yakın hissettiği kişilerle birlikte olmak ister. Allah'ın verdiği nimetlerin birçoğu, asıl değerini, gerçek sevgilerin ve dostlukların yaşandığı ortamlarda bulur. Örneğin, gördüğü güzel bir manzaradan zevk alan bir insan, duyduğu heyecanı sevdiği biriyle paylaşmak ister. Aynı şekilde en muhteşem ziyafet sofrası ya da en güzel, en şatafatlı ev bile, tek başınayken bir insana çok fazla çekici gelmeyebilir. Çünkü Allah insan fitratını, sevmekten ve sevilmekten zevk alacak, dostluktan ve yakınlıktan hoşlanacak şekilde yaratmıştır.

Kuran ahlakını yaşayan insanlarla birarada olmak, onlarla dostluğu ve sevgiyi yaşamak ise, iman eden bir insana birçok nimetten çok daha fazla zevk verir.

Bu nedenle Allah'ın sevdiği ve hoşnut olduğu kullarına vadettiği cennet, gerçek sevginin, dostluğun ve yakınlığın sonsuza kadar büyük bir coşku ile yaşanacağı olağanüstü güzellikte bir yerdir. Allah'ın Kuran'da cennet hayatına dair verdiği haberlerde hep neşe, arkadaşlık, sevgi, muhabbet, güzel söz ve huzurdan bahsedilmektedir. Sevgi ve dostluğu engelleyecek herşey cennetteki insanlardan uzak tutulmuştur. Örneğin Allah bir ayetinde cennete girecek olan müminlerin kalbinden kinden ne varsa alındığını bildirmiştir. (Araf Suresi, 43) Kıskançlık, düş-

manlık, rekabet, öfke, darılma, alınma gibi sevgiyi ve dostluğu engelleyen bütün kötü özellikler cennetin dışında kalacaktır.

Cennette yaşayacak olan Müslümanların önemli özelliklerinden biri, onların dünya hayatındayken de, tüm peygamberleri, Allah'a iman eden, çaba gösteren her salih insanı ve geçmişte yaşamış bütün Müslümanları çok sevmeleridir. İman edenler Allah'ın rızasını kazanmak için çaba gösteren tüm salih müminlere yakınlık duyar, onları kendilerine yakın birer dost ve veli edinirler. Her koşulda ve kayıtsız şartsız onlarla birlikte olmaktan büyük zevk alırlar; bütün Müslümanlara vefa ile bağlıdırlar. Allah, müminlerin kalplerindeki imanlarından, Allah korkularından kaynaklanan bu güzel sevgiye ve Rabbiniz'e olan içten bağlılıklarına karşılık, onları sevginin ve sadakatin en güzel mekanı olan cennetle ödüllendirecektir.

Müminlerin kalplerindeki sevginin asıl kaynağı ise Allah'a olan derin sevgileridir. Müminler, Allah'ı çok severler ve hayatlarının her anında Allah'ın sevgisini ve rızasını kazanmak için ciddi bir çaba gösterirler.

Allah, tüm insanları yoktan var etmiştir. İnsan bir hiçlikken Allah'ın rahmeti sayesinde bir can sahibi olmuştur. Kullarını bu dünyada barındıran, çeşit çeşit yiyecekler, meyveler sunan, binbir türlü çiçekle, sevimli hayvanlarla bize zevk verecek manzaralar yaratan, güneşten suya, havadan vitaminlere kadar ihtiyacımız olan herşeyi kusursuzca var eden, uzayın boşluğunda binlerce kilo-

metre hızla yol alan dünyayı her an güvenlik içinde tutan, Rahman, Rahim ve sonsuz merhamet sahibi olan Rabbimiz'dir. Allah'ın üzerindeki nimetlerini, O'nun herşeye güç yetiren ve tüm evrenin tek hakimi olduğunu, herşeyi en güzel ve hayırlı şekliyle yarattığını düşünen her müminin Allah'a olan sevgisi daha da güçlenir. Allah'ı seven ve Allah'tan korkan bir insan, O'nun sınırlarını büyük bir şevk ve istekle korur; Allah'ın her emrini kusursuzca yerine getirmek için büyük bir titizlik gösterir, Allah'ın hoşnutluğunu, sevgisini, rahmetini ve cennetini kazanmak için hayatı boyunca bütün gücüyle çalışır.

Allah'ı çok seven, Allah'tan korkan, O'nun kendisinden hoşnut olması için samimi bir gayret gösteren her mümin, dünyaya güzellik kazandıran hayırlı insanlardır. Allah'ı seven insan, Allah'ın yarattıklarını da sever, onlara karşı şefkat ve merhamet duyar, onları korumak, onlara hayır ve güzellik getirmek ister. Dünyanın en ha-

*Sizin dostunuz (veliniz),
ancak Allah, O'nun elçisi,
rûku' ediciler olarak namaz
kılan ve zekatı veren
mü'minlerdir.
(Maide Suresi, 55)*

yırlı, en üstün ahlaklı insanlarından olan Allah'ın elçileri de, çevrelerindeki insanları sevgiye ve yakınlığa davet etmişlerdir:

İşte Allah, iman edip salih amellerde bulunan kullarına şu şekilde müjde vermektedir.

De ki: “Ben buna karşı yakınlıkta sevgi dışında sizden hiçbir ücret istemiyorum.” Kim bir iyilik kazanırsa, Biz ondaki iyiliği artırırız. Gerçekten Allah, bağışlayandır, şükredene karşılığını verir. (Şura Suresi, 23)

İnsanların bir kısmı Kuran ahlakını bilmedikleri, Allah'ı gerektiği gibi tanıyıp takdir edemedikleri için sev-giden ve dostluktan mahrum kalarak, can yakan, yarı azap içinde bir hayat sürmektedirler. Bu insanlar arasında en görkemli görünen hayatı yaşayanlar bile, aslında gerçek mutluluğu ve huzuru bulamamaktadırlar. İmanı

*Kim Allah'ı, Resûlü'nü ve
iman edenleri dost (veli)
edirse, hiç şüphe yok, galip
gelecek olanlar, Allah'ın
tarafdarlarıdır.
(Maide Suresi, 56)*

yaşamayan bu insanlar için sevgisiz, dostsuz ve yalnız yaşayan bir hayatın hiçbir anı zevkli ve güzel değildir. Allah, sevgisizliği iman etmeyenlere dünyada ve ahirette nankörlüklerinin ve iman etmemelerinin bir karşılığı olarak vermektedir. Bu insanlar ne gerçek anlamda severler ne de sevilirler. Allah'a ortak koşarak yaşadıkları sevgi ise gerçek sevgi değildir ve onlara daima karamsarlık, mutsuzluk ve acı getirir.

Allah'ın Kuran'da bildirdiği gibi yalnızlık ve dostsuzluk cehenneme ait bir özelliktir:

Çünkü, o, büyük olan Allah'a iman etmiyordu.

Yoksula yemek vermeye destekçi olmazdı. Bundan dolayı bugün, kendisine hiçbir sıcak dost yoktur.” (Hakka Suresi, 33-35)

Bu kitabın amacı inananlara, sonsuz rahmet sahibi olan Rabbimiz'e, Allah'ın yarattıklarına ve müminlere olan sevginin önemini hatırlatmak, Allah'ı inkar edenlere ait bir özellik olan sevgisizliğin bir insan için ne kadar büyük bir bela ve azap olduğunu göstermektir. Her mümin bu duruma düşmekten kaçınmalı, cennet sevgisini dünyadayken yaşamaya başlamalı, tek dost ve Veli olan Rabbimiz'e ve müminlere sevgi ve vefa ile bağlanmalıdır.

ALLAH SEVGİSİ

İnsan kendisine küçük bir ikramda bulunan ya da iyilik yapan bir kişiye dahi, bu güzel tavrından duyduğu memnuniyeti hemen göstermek ister. Örneğin kendisini evinde ağırlayan, ikramda bulunan birine minnet duyar; özellikle de ev sahibi ince düşünceli biriye ve söylenmesine gerek bırakmadan o kişinin her ihtiyacını eksiksiz bir şekilde karşılıyorsa... Bunun gibi, ciddi rahatsızlıkları olan bir insan da, doktorunun tedavisiyle şifa bulunduğu anda ona nasıl teşekkür edeceğini bilemez. Yine bir insan karşıdan karşıya geçerken, kendisini bir arabanın çarpmasından kurtaran kişiye hayatını borçlu olduğunu söyler, o kişiyi ödüllendirmek, ona olan minnettarlığını göstermek için elinden gelen herşeyi yapar.

Hasta ve muhtaç durumda olan bir insan, kendisine bakan, ihtiyaçlarını karşılayan kişiye, duyduğu minnet nedeniyle çok iyi davranır, saygı ve sevgi gösterir, yaptığı her iyilik için sürekli teşekkür eder. O kişiyi kesinlikle kırmak istemez. Her insan kendisine sürprizler yapan, güzellikler sunan, iyilikte bulunan kimseleri çok sever, onlara karşı saygıda ve ihtimam gösterme konusunda bir kusur etmemeye gayret eder.

Ancak bazı insanların unuttuğu çok önemli bir gerçek vardır: Bir insanı sevindiren, onu ağırlayan, ona güzel rızıklar, nimetler sunan, hoşuna giden bir manzarayı yaratan, her sabah uyandığında ona tekrar hayatını bahşeden, onu tehlikelerden koruyan, hastalandığında ona şifa ve-

ren, ilaçları vesile ederek ağrısını veya acısını dindiren canlı ve cansız tüm varlıkların sahibi olan Allah'tır. Bu nedenle insan sahip olduğu nimetler ve karşılaştığı güzellikler nedeniyle, sevgisini, saygısını, minnet duygusunu, vefasını ve şükranını Allah'a yöneltmelidir. Bir insana yardımcı için teşekkür ederken, o kişiye bu yardımı ilham ederek rahmetini ulaştırmanın Rabbimiz olduğu kesinlikle unutulmamalıdır. Allah bir ayette şu şekilde bildirmiştir:

Gerçek şu ki, göklerin ve yerin mülkü Allah'ındır, diriltir ve öldürür. Sizin Allah'tan başka Veliniz ve yardımcınız yoktur. (Tevbe Suresi, 116)

Kuran'da Hz. İbrahim'in Allah'a olan duasında Rabbimiz'in insanlar üzerindeki bu rahmetini şöyle dile getirdiği bildirilmektedir:

“Ki beni yaratan ve bana hidayet veren O'dur;” bana yediren ve içiren O'dur; hastalandığım zaman bana şifa veren O'dur; beni öldürecek, sonra diriltecek olan da O'dur, din (ceza) günü hatalarımı bağışlayacağını umduğum da O'dur;” (Şuara Suresi, 78-82)

İnsana sahip olduğu tüm güzellikleri bağışlayan Allah'tır

Allah, her insana bir hiçken can vermiş ve dünyayı onun için en güzel ve en uygun şekilde yaratmıştır. Örneğin, dünyanın her yerinde insanlar rahatlıkla nefes alıp ve

rebilirler. Allah, rahmeti ile atmosferdeki gazların oranını insanlar için en uygun oranda tespit etmiş ve yaratmıştır. Birçok insan, havasız bir odada ne kadar zor nefes alıp verildiğini bilir. Havasızlık artıkça insanın duyduğu sıkıntı da artar. Biz, güçlkle nefes alıp verebildiğimiz bir dünyada da yaşıyor olabiliriz. Ancak içimize soluduğumuz hava, Allah'ın rahmeti ve dilemesi ile hiçbir zaman bize sıkıntı vermez, aksine bizi rahatlatır, hoşumuza gider.

Allah, yeryüzünün her köşesinde çeşit çeşit sebzeler, meyveler, tahıllar ve bitkiler yaratmıştır. Eğer Allah dileyseydi, dünyada tek bir çeşit yiyecek olur ve bu yiyeceğin tadı da bize hiç zevk vermeyecek şekilde olabilirdi. Ve biz sadece yaşayabilmek için bu yiyeceği yemek zorunda kalabilirdik. Bu yiyecek dışında da yerden bir şey üretme imkanımız olamazdı. Ancak Allah, sonsuz merhameti ve şefkati ile, insanlar için çeşit çeşit sebze ve meyve yaratmıştır. Üstelik bunların her birinin tadı birbirinden farklı ve güzeldir. İnsan yaşamak için yemek yemek zorundadır, ama Allah'ın rahmeti sayesinde, bir yandan da tüm bunların lezzetinden büyük zevk almaktadır.

Allah'ın yarattığı hayvanlarda da insanlar için çeşitli güzellikler saklıdır. Örneğin at, deve, köpek gibi uysal hayvanlar insanlara yardımcı olurken, kuş, kedi gibi evcil hayvanlar da kendilerini sevdiren hoş özelliklere sahiptirler. Allah, küçücük bir muhabbet kuşunda dahi insanın çok hoşuna gidecek birçok özellik yaratır. Boynundaki minik bir delikten adeta insan sesi çıkartarak konuşabilen, mavinin, sarının, yeşilin farklı tonlarıyla çok estetik bir görünüme sahip olan ve sevmekten hoşlanan bu küçük canlılar, Allah'ın insanlar için yarattığı bir neşe ve keyif kaynağıdır.

Soluduğumuz havadan yeryüzüne inen yağmura, toprakta yetişen ürünlerden yer altı kaynaklarına, hoşumuza giden hayvanlardan temel yaşam kaynağı olan suya kadar doğadaki herşey en ufak bir çaba harcanmasına dahi gerek duyulmadan bize ulaşır. İnsanın hayatta kalabilmesi ve yaşamını sürdürebilmesi için evrende son derece detaylı işlemler gerçekleşir, son derece hassas oranlar sürekli olarak korunur.

İnsan dışındaki canlılar, sahip oldukları özelliklerin farkına varamazlar. Bir tavşan, ne kadar sevimli olduğunun farkında olmadan yaşar. Kelebek, kanatlarındaki simetrisinin, desenlerin ve uyumun şuurunda değildir. Sahip olduğu renkler, desenler ve simetri bir tavus kuşunu oldukça gösterişli kılar. Ama o, niçin var olduğunu dahi bilemeyen ve güzellikleri takdir edebilme yeteneği olmayan bir canlıdır. Kuyruğundaki renkler ve desenlerle, dünyanın en güzel görüntülerinden birini sergileyen bu varlık, insanların Allah'a şükretmeleri ve Allah'ın yaratış gücünü görebilmeleri için yaratılmış nimetlerden yalnızca biridir.

Allah tüm bu canlılardaki güzel görünüşleri insanlara birer nimet olarak sunmaktadır. Bu nedenle insanın canlılardaki estetiği, simetriyi ve renkleri görüp Allah'ın gücünü gereği gibi takdir edebilmesi ve tüm bu güzelliklerin Yaratıcısı olan Rabbimiz'e en güzel şekilde şükretmesi gerekir.

Allah'ın yeryüzünde yarattığı güzellikler saymakla bitmeyecek kadar çoktur. Örneğin bir gülün görünümünde kusursuz bir estetik vardır. Yaprakları son derece özenli ve simetrik bir dizilime sahiptir. Yaprakların üstü ise çok kaliteli bir kumaş gibi kadifemsi bir yumu-

şaklıktadır. Doğanın en güzel ve en canlı renklerinden meydana gelmiştir. Çamurlu ve kapkara bir toprakta yetiştiği halde renklerinde bir bulanıklığa ya da kire rastlanmaz. Kokusu ise dünyanın en ileri teknolojileri kullanılsa dahi taklit edilemeyecek özelliklere sahiptir. Kaliteli bir parfümün bile zamanla kokusu ağırlaşırken, gül da-
ma aynı tazelikte kalan, insana zevk veren muhteşem bir koku verir. Ancak gül de, bu özelliklerinin hiçbirinin farkında değildir. Diğer bitkiler ve hayvanlar da gülün bu güzelliğinden zevk alacak şekilde yaratılmamışlardır. Ama tüm bu özellikleriyle gül, insan için büyük bir nimet olarak yaratılmıştır.

Yeryüzündeki her güzellik hem Rabbimiz'in bir nimeti hem de O'nun sonsuz güzelliğinin

bir yansımasıdır. Bu nedenle, vicdan sahibi olan ve düşünen her insan, tüm bu güzelliklerin asıl sahibi olan Allah'a, büyük bir coşku ve sevgi ile bağlanır. Allah, tüm yarattıklarında insanlar için düşünüp öğüt alınacak deliller olduğunu bildirmektedir:

Yerde sizin için üretip-türettiği çeşitli renklerdekileri de (faydanıza verdi). Şüphesiz bunda, öğüt alıp düşünen bir topluluk için ayetler vardır. (Nahl Suresi, 13)

Buraya kadar sayılanlar, insanlara verilmiş olan nimetlerin sadece çok az bir kısmıdır. Bun-

ların yanında hayatımızın devam etmesi için sayısız detayın birarada bulunması gerekir. Aslında yukarıda verilen örneklerden birini bile düşünmek Allah'ın insanlara olan merhametini anlamamız için yeterlidir. Allah'ın lütfu ile akla, muhakeme ve yargı yeteneğine sahip olan insanın, bu yeteneklerini Allah'ı tanımak ve dolayısıyla O'nu çok sevmek için kullanması gerekir. Çünkü vicdanını kullanarak etrafında akıp giden mükemmel düzeni idrak edebilen insanlar için tüm kainat, Allah'a olan sevgilerini artıracak sebeplerle doludur. Bunları detaylı olarak düşünen bir insan doğal olarak Allah'ı gereği gibi takdir edip sevebilir.

Nitekim Allah Kuran'ın birçok ayetinde, insanlara kendilerine verilen nimetler üzerinde düşünmelerini bildirmiş ve bu nimetlerden bazılarını insanlara hatırlatmıştır. Bu ayetlerden bazılarında şöyle buyrulmaktadır:

“İnsanı bir damla sudan yarattı, buna rağmen o, apaçık bir düşmandır. Ve hayvanları da yarattı; sizin için onlarda ısınma ve yararlar vardır ve onlardan yemektesiniz. Akşamları getirir, sabahları götürürken onlarda sizin için bir güzellik vardır. Kendisine ulaşmadan canlarınızın yarısının telef olacağı şehirlere onlar, ağırlıklarınızı taşımaktadırlar. Şüphesiz sizin Rabbiniz şefkatli ve merhametlidir. Onlara binmeniz ve süs için atları, katırları ve merkepleri (yarattı). Ve daha sizlerin bilmediğiniz neleri yaratmaktadır?.. Sizin için gökten su indiren O'dur; içecek ondan, ağaç ondandır (ki) hayvanlarınızı onda otlatmaktasınız. Onunla sizin için ekin, zeytin, hurmalıklar, üzümler ve meyvelerin her türlü-

sünden bitirir. Şüphesiz bunda, düşünebilen bir topluluk için ayetler vardır. Geceyi, gündüzü, Güneş'i ve Ay'ı sizin emrinize verdi; yıldızlar da O'nun emriyle emre hazır kılınmıştır. Şüphesiz bunda, aklını kullanabilen bir topluluk için ayetler vardır. Yerde sizin için üretip-türettiği çeşitli renklerdekileri de (faydanıza verdi). Şüphesiz bunda, öğüt alıp düşünen bir topluluk için ayetler vardır. Denizi de sizin emrinize veren O'dur, ondan taze et yemektesiniz ve giyiminizde ondan süs-eşyaları çıkarmaktasınız. Gemilerin onda (suları) yara yara akıp gittiğini görüyorsun. (Bütün bunlar) O'nun fazlından aramanız ve şükretmeniz içindir. Sizi sarsıntıya uğrattır diye yerde sarsılmaz dağlar bıraktı, ırmaklar ve yollar da (kıldı). Umulur ki doğru yolu bulursunuz... (Nahl Suresi, 4-15)

Yukarıdaki ayetlerde sayılan nimetler Rabbimiz'in insanlara dünya hayatında verdiklerinin sadece çok az bir kısmıdır. Allah, bu ayetlerin devamında **“Eğer Allah'ın nimetini saymaya kalkışacak olursanız, onu bir genelleme yaparak bile sayamazsınız. Gerçekten Allah, bağışlayandır, esirgeyendir.”** (Nahl Suresi, 18) şeklinde buyurur. İnsanın sadece burada sayılan nimetler üzerinde düşünmesi bile, Allah'ın insanlar üzerindeki sonsuz ihsanını, şefkat ve merhametini anlaması için yeterlidir. Bize can veren, yaşamamızı sağlayan, bizi sevindiren, hoşumuza giden her varlığı ve olayı yaratan Allah'tır. Bu nedenle insan, her an Allah'a yönelmeli, sahip olduğu herşey için Rabbimiz'e şükretmeli, O'na güçlü bir sevgi ile bağlanmalıdır.

İnsanı yoktan var eden, ve ona can veren Allah'tır

İnsan, nasıl yoktan var olduğunu, nasıl can sahibi olduğunu ve anne rahmine düşüşünden bugününe kadar nasıl ihtimamla korunduğunu düşündüğünde, Allah'ın üzerindeki rahmetini, sonsuz merhamet ve şefkatini görür. Allah Meryem Suresi'nde insanları, yaratılışları üzerinde düşünmeye çağırmaktadır:

“İnsan önceden, hiçbir şey değilken, gerçekten Bizim onu yaratmış bulunduğumuzu (hiç) düşünmüyor mu?” (Meryem Suresi, 67)

Allah, her insanı, anne rahminde son derece korunaklı, sakat kalmayacağı, acı duymayacağı bir yere; ona hiçbir zarar gelmeyecek şekilde yerleştirir. Dünyaya gelen her bir bebek için gereken herşey milyarlarca yıl ön-

cesinden hazırlanmıştır. Soluyacağı havadan, gerekli besinlerini alacağı anne sütüne kadar herşey onun için hazır bekler.

Her insanın bedeni, ölene kadar, Allah'ın yarattığı kusursuz sistem sayesinde korunur. Örneğin kalp, kişinin yaşam süresi boyunca durmaksızın atar, ancak insan bunu sağlamak için hiçbir şey yapmak zorunda değildir. İnsan sadece kalbinin her saniye atması için ona gereken emri verme görevini üstlenmiş olsaydı bile, hayatı çok zorlaşırdı; uyuyamaz, yemek yiyemez, neredeyse bundan başka hiçbir iş yapamayacak hale gelirdi. Oysa Allah, yaşamının ilk gününden itibaren her insanın kalbine ölene dek çalışması emrini vermektedir. Böylece kalp, insanın ömrü boyunca, bir an bile durmaksızın, Allah'ın kontrolünde çalışmaya devam etmektedir.

İnsanın kendisine ait olduğunu iddia ettiği bedeni üzerinde hiçbir hakimiyeti yoktur. İnsana, tüm hücrelerine varıncaya kadar hakim olan yalnızca Yüce Rabbiniz'dir. Büyük bir hızla akan kanı, kalbin pompaladığı kan miktarını, kanın pıhtılaşma süresini, solunum, sindirim, savunma, sinir sistemini ve burada saymadığımız pek çok sistemi insan kendi başına kontrol ve idare edemez.

İnsan herşeyiyle Allah'a muhtaçtır. Allah bu gerçeği bir ayetinde şöyle bildirir:

“Ey insanlar, siz Allah'a muhtaçlarsınız; Allah ise, Ganiy (hiçbir şeye ihtiyacı olmayan)dır. Hamid (övülmeye layık) olandır.” (Fatır Suresi, 15)

Sabahları uyandığınızda, vücudunuzda yaşamınız için gerekli olan her detayın eksiksiz olarak çalıştığına şahit olursunuz. Rahatlıkla nefes alabilir, gözlerinizi açtığınız-

da hiçbir çaba harcamadan ve vakit geçmesini beklemeden rengarenk bir dünya görürsünüz.

Sesleri her zaman aynı netlikte duyabilir, rahatlıkla koku alabilir, yemek yiyebilirsiniz. Yediğiniz yemeklerdeki vitaminlerin vücudunuzda nereye gidecekleri, sayısız mikrop ve virüsle vücudun nasıl savaşması gerektiği, bir eşyayı görmek için beyninizde görüntünün nasıl oluşması gerektiği gibi detaylar üzerinde asla düşünmek zorunda kalmazsınız.

Hiç zorluk çekmeden bir gün, bir yıl hatta yıllarca önce neler yaptığınızı hatırlayabilir, bütün bunları hafızanızda tutabilirsiniz. En önemlisi bu kadar hassas dengeler üzerinde çalışan bir bedene sahip olmanıza rağmen sağlıklı ve zinde olursunuz. Çünkü insan her an Allah'ın kontrolünde olan bir sisteme bağımlıdır. İşte bu yüzden insan Rabbimiz'in kendisine bağışladığı bu eksiksiz sistemler ve verdiği nimetler hakkında düşünmelidir. Allah Kuran'da insanın bu üstün yaratılışını bizlere şöyle hatırlatmaktadır:

Ey insan, 'üstün kerem sahibi' olan Rabbine karşı seni aldatıp-yanıltan nedir? Ki O, seni yarattı, 'sana bir düzen içinde biçim verdi' ve seni bir itidal üzere kıldı. Dilediği bir surette seni tertib etti. (İnfitar Suresi 6-8)

Görüldüğü gibi insan sadece kendi bedenine bakarak dahi Allah'a derin ve güçlü bir sevgiyle bağlanmak için çok sayıda delil bulabilir. Üstelik sadece insan bedeninde değil, evrendeki her detayda insanlara sunulmuş eşsiz nimetler vardır. Tüm bunlar, tek ve gerçek dostumuz olan Allah'ın bizler için yarattığı ve muhafaza ettiği olağanüstü nimetlerdir.

O Allah ki, yaratandır, (en güzel bir biçimde) kusursuzca var edendir, 'şekil ve suret' verendir. En güzel isimler O'nundur. Göklerde ve yerde olanların tümü O'nu tesbih etmektedir. O, Aziz, Hakimdir. (Haşr Suresi, 24)

Bu detayları düşünen insan, kendisini yaratan, hayat veren ve yaşatan Allah'a her an muhtaç olduğunu, Allah dilemedikçe nefes dahi alamayacağını görür; Allah'ın kendisi için en yakın dost ve veli olduğunu anlar. Allah bu gerçeği Ankebut Suresi'nde şöyle bildirmektedir:

Siz yerde ve gökte (Allah'ı) aciz bırakamazsınız. Sizin Allah'ın dışında veliniz yoktur, yardım edeniniz de yoktur. (Ankebut Suresi, 22)

Allah'ın yarattığı herşey en güzeli ve en hayırlısıdır

Sonsuz adalet ve merhamet sahibi olan Rabbimiz'in yarattığı her olay, verdiği her hüküm insanlar için en hayırlı ve en güzel olandır. Olumsuz gibi görünen olaylarda bile Allah'ın yarattığı pek çok hayır, güzellik ve hikmet vardır. Allah bu gerçeği bir ayetinde şöyle bildirir:

"...Olur ki hoşunuza gitmeyen bir şey, sizin için hayırlıdır ve olur ki, sevdiğiniz şey de sizin için bir şerdir. Allah bilir de siz bilmezsiniz." (Bakara Suresi, 216)

"...Biz ona yolu gösterdik; (artık o,) ya şükredici olur ya da nankör." (İnsan Suresi, 3)

**Allah onlardan razı
olmuştur, onlar da O'ndan
razı olmuşlardır. İşte onlar
Allah'ın fırkasıdır...
(Mücadele Suresi, 22)**

Bu gerçeği bilerek yaşayan müminler, karşılaştıkları her olaydan, duydukları her konuşmadan razı olurlar, her an Allah'a yönelerek, yarattıkları için O'na şükrederler, Allah'ın kendileri için en hayırlısını ve en güzelini yarattığını bilerek Allah'ı sevgi ve övgüyle zikrederler.

Allah insanlara güçlük yüklemeyiz, onlardan kolay olanı ister

Sonsuz merhamet ve şefkat sahibi olan Rabbimiz, kitapları ve elçileri aracılığıyla insanları en günele ve en kolay olana çağırıştır. Allah'ın bizleri çağırdığı din ahlakı çok kolaydır; ibadetler her insanın güç yetireceği şekildedir. Allah güç yetiremeyecek olanlar için de birçok kolaylık bildirmiş, onlara Rabbimiz'in rızasını kazanabilecekleri yolları göstermiştir. Allah dininin kolay olduğunu ayetlerinde şöyle bildirmektedir:

“Ve seni kolay olan için başarılı kılacağız.” (A'la Suresi, 8)

“...O, sizleri seçmiş ve din konusunda size bir güçlük yüklememiştir, atanız İbrahim'in dininde olduğu gibi...” (Hac Suresi, 78)

“Biz sana bu Kuran'ı güçlük çekmen için indirmedik, içi titreyerek korku duyanlara, ancak öğütlerle-hatırlatma (olsun diye indirdik)” (Taha Suresi, 2-3)

Allah, bir başka ayetinde ise, insana güç yetireceğinden fazlasını yüklemeyeceğini şöyle bildirmektedir:

Allah, hiç kimseye güç yetireceğinden başkasını yüklemeyiz. (Kişinin nefsinin) Kazandığı lehine,

kazandırdıkları aleyhinedir. “Rabbimiz, unuttuklarımızdan veya yanıldıklarımızdan dolayı bizi sorumlu tutma. Rabbimiz, bize, bizden öncekilere yüklediğin gibi ağır yük yükleme. Rabbimiz, kendisine güç yetiremeyeceğimiz şeyi bize taşıtma. Bizi affet. Bizi bağışla. Bizi esirge, Sen bizim Mevlamızsın. Kafirler topluluğuna karşı bize yardım et.” (Bakara Suresi, 286)

Allah’ın insanlar için yarattığı kolaylıklar O’nun merhametinin, bağışlayıcılığının, şefkatinin bir tecellisidir. Allah kullarını kolay bir dinden sorumlu tutmuştur ve dünyadaki bu kolay imtihanın sonunda insanı eşsiz güzellikte, insanın hayal bile edemeyeceği mükemmellikte nimetlerle dolu, sonsuz cennet hayatı ile müjdelemektedir:

Rableri onlara Katından bir rahmeti, bir hoşnutluğu ve onlar için, kendisinde sürekli bir nimet bulunan cennetleri müjdeler. Onda ebedi kalıcıydılar. Şüphesiz Allah, büyük mükafaat Katında olandır. (Tevbe Suresi, 21-22)

Allah hiçbir şeye ihtiyacı olmayandır, her türlü eksiklikten münezzehtir. İnsanların ise Allah’a ibadet etmeye ve güzel ahlak göstermeye ihtiyaçları vardır. Dünyanın en zorba, en inançsız insanı dahi, Allah’a hiçbir şekilde zarar veremez. Allah, canlı ve cansız bütün varlıkların tek hakimi ve tek sahibidir. Buna rağmen Allah insanlara, güzel tavır gösterdiklerinde onları mükafatlandıracağını bildirmektedir. Bu, Allah’ın üstün bağışlayıcılığının ve rahmetinin delillerinden biridir.

Allah’ın, insanları karanlıklardan nura çıkararak hak kitaplar indirmesi ve onları doğru yola çağıran elçiler gön-

dermiş olması da Rabbimiz'in rahmetinin tecellilerindedir. Allah hak kitabı Kuran'ı, insanlara doğruyu ve yanlış bildiren bir nur kılmış, onunla insanlara herşeyi açıklamıştır. Rabbimiz, insanları sorumlu kıldığı her türlü ibadeti, inancı ve davranış şeklini apaçık ayetleriyle bizlere bildirmiştir.

Andolsun, Biz onlara bir Kitap getirdik; iman edecek bir topluluğa bir hidayet ve bir rahmet olmak üzere bir bilgiye dayanarak onu çeşitli biçimlerde açıkladık. (Araf Suresi, 52)

Allah Kuran'ı korumuş, tek bir harfinin dahi bozulmasına izin vermemiştir. Allah bu gerçeği ayetlerinde şöyle bildirir:

Hiç şüphesiz, zikri (Kuran'ı) Biz indirdik Biz; onun koruyucuları da gerçekten Biziz. (Hicr Suresi, 9)

Batıl, ona önünden de, ardından da gelemez. (Çünkü Kuran) Hüküm ve hikmet sahibi, çok övülen (Allah)'tan indirilmedir. (Fussilet Suresi, 42)

Kıyamete kadar korunacak ve geçerli olan, kusursuz ve eksiksiz bir yol göstericiye sahip olmak insanlar için büyük bir nimet ve kolaylıktır. Allah, Kuran'ın müminler için önemini bir ayetinde şöyle bildirir:

...Biz Kitabı sana, herşeyin açıklayıcısı, Müslümanlara bir hidayet, bir rahmet ve bir müjde olarak indirdik. (Nahl Suresi, 89)

Allah, ayrıca tarih boyunca insanlara elçilerini de göndermiştir. Allah'ın seçtiği elçiler, çok güvenilir, takva sahibi, adaletli, güzel ahlaklı ve çok hayırlı kimselerdir. Elçiler yalnızca Allah'ın rızasını aramışlar, ölümü dahi göze alarak, insanları doğru olan yola çağırarak için hayatları boyunca mücadele vermişlerdir. Allah'ın elçilerinin bir başka özelliği de, çok şefkatli, müminlere çok düşkün, onları koruyup kollayan, ince düşünen, fedakar kimseler olmalarıdır. Allah'ın tarih boyunca seçtiği tüm elçilerin bu kadar güzel özelliklere sahip olmaları, Rabbimiz'in müminlere büyük bir lütfudur.

Allah'ın insanlara herşeyi açıkça bildirmiş olması, hak kitaplar ve güvenilir elçilerle, onları kolay olan bir yola çağırması Allah'ın insanlar üzerindeki rahmetinin ve koruyuculuğunun birer tecellisidir. Allah, tarih boyunca insanlara kolaylık sağlamış, isteklerini onlara en güzel araçlarla iletmış, çağrısına uyanların velisi ve koruyucusu olacağını vadetmiş ve tüm bunların ardından onları sonsuz güzellikteki cennetiyle müjdelemiştir. Rahman ve Rahim olan Allah, dünyada da ahirette de insanlara rahmet eden, onları koruyan, nimetlendiren sonsuz şefkat sahibi olandır. Düşünen, akıl ve vicdan sahibi her insan, kendisine verdiği tüm bu nimetler için Allah'a en güzel şekilde şükreder ve Rabbimiz'e içten bir sevgi ve teslimiyetle bağlanır.

Allah, günahlarından pişmanlık duyanların tevbelerini kabul eder, onları bağışlar

Allah, sonsuz bağışlayıcı olandır. Kuran'ın bir ayetinde Rabbimiz bu gerçeği bizlere **“Eğer Allah, insanları zulümleri nedeniyle sorguya çekecek olsaydı, onun üstünde (yeryüzünde) canlılardan hiçbir şey bırakmazdı; ancak onları adı konulmuş bir süreye kadar ertelemektedir...”** (Nahl Suresi, 61) sözleriyle bildirmektedir.

Allah, şu anda siz bu kitabı okurken de, hem size hem de bütün insanlara bir süre tanımaktadır. Gerçekten iman edenler için bu çok hayırlı bir süredir. Allah'tan korkup sığınan her insan, en küçüğünden en büyüğüne kadar her günahı için Allah'a tevbe edip, O'nun bağışlamasını dileyebilir, günahlarını telafi etmeyi umabilir. İnsan tevbesinde samimi olduğu sürece Allah her günahı bağışlayandır. Allah'ın sonsuz bağışlayıcılığı, Kuran'da şöyle bildirilmiştir:

“Eğer Allah'ın sizin üzerinizde fazlı ve rahmeti olmasaydı ve Allah gerçekten tevbeleri kabul eden hüküm ve hikmet sahibi olmasaydı (ne yapardınız)?” (Nur Suresi, 10)

Allah, sonsuz bağışlayıcı olduğundan insan için her zaman bir kurtuluş ümidi vardır. Tevbeleri kabul eden, fazl ve rahmet sahibi olan Rabbimiz, insanlara olan merhametinden dolayı onlara hayatları boyunca kurtuluş imkanı sağlamış, onlara tevbeleri kabul eden olduğunu bildirmiştir. Allah'ın tüm bu nimetlerine ve rahmetine rağmen, Allah'ı unutanlar, O'na muhtaç olduklarının farkında olmadan yaşayanlar, gerçekten gaflet içindedirler. Dünya hayatında Rabbimiz'in rahmetini, sevgisini ve nimetlerini gereği gibi takdir edememeleri, bu kimselerin ahirette cehennem azabıyla karşılık görmelerine neden olacaktır.

Allah Kendi yolunda olanların koruyucusu ve yardımcısıdır

Allah'a gönülden yönelen, O'nun yolunda olan her insan Rabbimiz'in kendisini koruduğuna, O'nun sıcak ve yakın takibine her an şahit olur. Allah, samimi olarak yapılan, haramdan sakınılan ve helale uygun olan her işte müminlerin yolunu açar; onlara kolaylık verir. Allah, Kur'an'ın birçok ayetinde müminlere mutlaka yardım edeceğini, onları koruyacağını ve daima üstün konuma getireceğini vadedmektedir. Allah bu ayetlerden birinde şöyle buyurmaktadır:

... İman edenlere yardım etmek ise, Bizim üzerimizde bir haktır. (Rum Suresi, 47)

Allah'ın her an yardımıyla desteklediği müminlere dair en güzel örneklerden biri Hz. Musa'nın hayatıdır. Hz. Musa, yaşadığı şehirden kaçtıktan sonra, Allah'a **“Rabbim, doğrusu bana indirdiğin her hayra muhtacım.”** (Kasas Suresi, 24) diyerek dua etmiştir. Allah onun duasını kabul etmiş ve onu bir toplulukla karşılaştırmıştır. Bu şekilde Hz. Musa, güvenilir insanların yanında kalma ve çalışma imkanı bulmuştur.

Allah, Hz. Musa'ya peygamberlik verdikten sonra, Hz. Musa'nın isteği üzerine onu kardeşi Hz. Harun ile destekleyerek güçlendirmiştir. Firavun ve ordusunun Hz. Musa ve Hz. Harun'un peşlerine düştükleri sırada, Allah yine onlara yardım etmiştir. Allah, denizi yararak, Hz. Musa ve yanındakilere geçebilecekleri bir yol açmış, Firavun ve ordusunu ise suda boğmuştur. Allah Hz. Musa ve Hz. Harun'a olan yardımını Saffat Suresi'nde şöyle bildirir:

Andolsun, Biz Musa'ya ve Harun'a lütufta bu-

lunduk. Onları ve kavimlerini o büyük üzüntüden kurtardık. Onlara yardım ettik, böylece üstün gelenler oldular.

(Saffat Suresi, 114-116)

Allah, Hz. Nuh'a da yardım etmiş, kavmine gelecek bir tufandan onu ve diğer inananları korumak için, Hz. Nuh'a bir gemi yapmasını vahyetmiştir. Allah, Hz. İsa'yı ise, çarmıha gerilerek öldürülmek üzereyken, Kendi Katına yükselterek korumuştur. Allah, Hz. Yusuf'u zindandan kurtarmış, ona mevki ve makam nasip etmiştir. Rabbimiz, Peygamberimiz Hz. Muhammed'e de daima yardım etmiş, onun üzerindeki yükü hafifletmiştir. Allah, Kuran ayetleriyle Peygamberimiz (sav)'in velisi, koruyucusu ve yardımcısı olduğunu müjdeleyerek müminlerin kalplerine huzur ve güven duygusu vermiştir.

Allah'ın, iman edenlere olan yardımını müjdelediği ayetlerden bazıları şöyledir:

De ki: “Size bir kötülük isteyecek olsa sizi Allah'tan koruyacak, veya size bir rahmet isteyecek olsa (buna engel olacak) kimdir?” Onlar, kendileri için Allah'ın dışında ne bir veli, ne bir yardımcı bulamazlar. (Ahzab Suresi, 17)

Andolsun, (peygamber olarak) gönderilen kullarımıza (şu) sözü-müz geçmiştir: Gerçekten onlar, muhakkak nusret (yardım ve zafer) bulacaklardır. Ve hiç şüphesiz; Bizim ordularımız, üstün gelecek olanlar onlardır. (Saffat Suresi, 171-173)

Şüphesiz Biz elçilerimize ve iman edenlere, dünya hayatında ve şahidlerin (şahidlik için) duracakları gün elbette yardım edeceğiz. (Mümin Suresi, 51)

Ey iman edenler, eğer siz Allah'a (Allah adına İslam'a ve Müslümanlara) yardım ederseniz, O da size yardım eder ve sizin ayaklarınızı sağlamlaştırır. (Muhammed Suresi, 7)

İnsan her anında Allah'a muhtaçtır. Hiçbir insanın, Allah'ın dışında bir yardımcısı yoktur. Herhangi bir sıkıntıyla karşılaştığında ona yardım ulaştırabilecek olan yalnızca Allah'tır. Allah, insanlara rahmet olarak, dünya hayatında karşılaşılabilecekleri zorlukları giderebilmeleri için pek çok nimet yaratmıştır. İnsanın bu nimetlerden yararlanırken, bunları müstakil güç sahibi birer varlık olarak düşünmesi büyük bir hata olur. Çünkü gerçekte tüm bunları yaratan Allah'tır ve her biri ancak Allah'ın dilemesiyle insanlar için birer nimete ve rahmete dönüşmektedir. Sözelimi hastalığı için doktordan yardım isteyen bir insana, gerçekte bu yardımı ulaştıracak olan yalnızca Allah'tır. Doktor ise ancak Allah'ın dilemesiyle insana şifa sağlayabilir. Aynı şekilde hakkını koruması için vekil olarak kendisine bir avukat tutan kimsenin de asıl vekili ancak Allah'tır. Avukat ancak Allah'ın dilemesiyle bir insanın hakkını koruyabilir ya da onun adına adaleti sağlayabilir. Gerçekte ise olayları en güzel şekilde sonuçlandıran ve insana nimetini ulaştıran yalnızca Allah'tır.

Her işinde daima Allah'a yönelip dönen, yalnızca Rabbimiz'i vekil edinen bir insanın tek dostu ve yardımcısı Allah'tır. Allah, müminlere dilediği yollardan yardımını ulaştırır. Bu gerçeklerin farkında olan bir insan, hiçbir zaman için insanlardan veya başka güçlerden medet ummaz. Tüm yardımın Allah'tan geldiğini bilir, herşeyi Allah'tan ister. Bir başarı kazandığında, üstün geldiğinde,

yararına bir işle karşılaştığında hemen Allah'a yönelip şükreder, yardımından dolayı Allah'a minnet duyar. Hayatı boyunca Allah'ın yardımını ve desteğini gördüğü ve tüm bu olayları yaratanın Allah olduğunu bildiği için asıl olarak Rabbimiz'e minnet duyar ve O'na içten ve coşkulu bir sevgiyle bağlanır. Allah, insanların gerçek dostunun ve yardımcısının ancak Kendisi olduğunu Kuran'da şöyle hatırlatır:

... Bilmez misin ki Allah, gerçekten herşeye güç yetirendir. (Yine) Bilmez misin ki, gerçekten göklerin ve yerin mülkü Allah'ındır. Sizin Allah'tan başka veliniz ve yardımcınız yoktur. (Bakara Suresi, 106-107)

Allah dualara icabet edendir

İnsanın kendisine ait müstakil hiçbir gücü yoktur. Hayatının her anında, karşılaştığı her olayda Allah'ın gücüne, kendisine rahmet edip, lütfunu ve nimetini bağışlamasına, koruyup kollamasına muhtaçtır. Sonsuz merhamet sahibi olan Rabbimiz, insanlara, tüm dualarına ve her çağrılarına icabet edeceğini bildirerek onları yardımcıyla müjdelemiştir:

Kullarım Beni sana soracak olursa, muhakkak ki Ben (onlara) pek yakınım. Bana dua ettiği zaman dua edenin duasına cevap veririm. Öyleyse, onlar da Benim çağrıma cevap versinler ve Bana iman etsinler. Umulur ki irşad (doğru yolu bulmuş) olurlar. (Bakara Suresi, 186)

Rabbimiz dedi ki: "Bana dua edin, size icabet

edeyim. Doğrusu Bana ibadet etmekten büyülenen (müstekbir)ler; cehenneme boyun bükmüş kimseler olarak gireceklerdir. (Mümin Suresi, 60)

Yeryüzündeki herşeyin tek hakimi ve her insanın, her varlığın, maddi manevi herşeyin tek sahibi olan Allah'ın, insanın her isteğini duyması, aklından geçen herşeyi bilmesi ve dualarına icabet etmesi, insan için çok büyük bir nimet ve rahmettir.

İnsan, Allah'ın rızasına, helal ve haram sınırına uyarak, hiçbir kısıtlama olmaksızın Rabbimiz'den herşeyi isteyebilir. Allah, Kuran'da birçok peygamberin duasına yer vermiş ve Kendisi'nin bu dualara nasıl icabet ettiğini bildirmiştir:

Eyüp de; hani o Rabbine çağrıda bulunmuştu: “Şüphesiz bu dert (ve hastalık) beni sarıverdi. Sen merhametlilerin en merhametli olanısın.”

Rabbiniz'e yalvara yalvara ve için için dua edin... O'na korkarak ve umut taşıyarak dua edin. Doğrusu Allah'ın rahmeti iyilik yapanlara pek yakındır. (Araf Suresi, 55-56)

Böylece onun duasına icabet ettik. Kendisinden o derdi giderdik; ona Katımız'dan bir rahmet ve ibadet edenler için bir zikir olmak üzere ailesini ve onlarla birlikte bir katını daha verdik. (Enbiya Suresi, 83-84)

Balık sahibi (Yunus'u da); hani o, kızmış vaziyette gitmişti ki; bundan dolayı kendisini sıkıntıya düşürmeyeceğimizi sanmıştı. (Balığın karnındaki) Karanlıklar içinde: "Senden başka ilah yoktur, Sen yücesin, gerçekten ben zulmedenlerden oldum" diye çağrıda bulunmuştu.

Bunun üzerine duasına icabet ettik ve onu üzüntüden kurtardık. İşte Biz, iman edenleri böyle kurtarırız. (Enbiya Suresi, 87-88)

Zekeriya da; hani Rabbine çağrıda bulunmuştu: "Rabbim, beni yalnız başıma bırakma, Sen mirasçılarının en hayırlısısın."

**"Rabbimiz, şüphesiz Sen,
bizim saklı tuttuklarımızı da,
açığa vurduklarımızı da
bilirsin. Yerde ve gökte hiçbir
şey Allah'a gizli kalmaz."
(İbrahim Suresi, 38)**

Onun duasına icabet ettik, kendisine Yahya'yı armağan ettik, eşini de doğurmaya elverişli kıldık. Gerçekten onlar hayırlarda yarışarlardı, umarak ve korkarak Bize dua ederlerdi. Bize derin saygı gösterirlerdi. (Enbiya Suresi, 89-90)

Allah Neml Suresi'nde, sadece peygamberlerin değil, sıkıntı ve ihtiyaç içinde olan herkesin duasına icabet ettiğini bildirmektedir:

Ya da sıkıntı ve ihtiyaç içinde olana, Kendisi'ne dua ettiği zaman icabet eden, kötülüğü açıp gideren ve sizi yeryüzünün halifeleri kılan mı? Allah ile beraber başka bir ilah mı? Ne az öğüt-alıp düşünüyorsunuz. (Neml Suresi, 62)

Bir insanın, Allah'tan dilediği bir şeyin gerçekleştiğini görmesi, onun için büyük bir sevinç kaynağıdır. Allah'ın her an yanında olduğunu, kendisini gördüğünü, işittiğini, her düşüncesinden haberdar olduğunu bilmek, samimi olduğu sürece Allah'ın her işinde kendisine yardım edeceğini, her isteğini kabul edeceğini ümit etmek, bir müminin Allah'a olan sevgisini, teslimiyetini ve gönülden bağlılığını artırır.

Allah sonsuz adalet sahibidir

İnsan, hayatı boyunca birçok insanın adaletsiz tutumuna şahit olabilir. Kimi ticaretinde, kimi şahitliğinde, kimi de bir konu hakkında karar verirken adil davranmaz, kendi çıkarlarını korur veya adil davranmayı akıl edemez. Adalet, bir insanın üstün ahlak sahibi, dürüst ve samimi olduğunun en önemli göstergelerinden biridir.

Toplumda çıkarlarının zedelenmesini dahi göze alarak adil ve hakkaniyetli davranan insanlara karşı sevgi ve saygı duyulur. Toplum içinde de bu yönleriyle bilinen insanlar, farklı görüşten olsalar da saygı görürler, hatta kahraman ilan edilirler.

Allah ise sonsuz adalet sahibidir. Allah her hükmünü adaletle verir. Bütün insanlar, tarih boyunca Allah Katında hak ettikleri karşılığı almışlardır ve bundan sonra da eksiksiz olarak alacaklardır. Her insan, Allah Katında yaptıklarının tam karşılığını bulur. Allah, adaletinin ahiret gününde nasıl kusursuzca tecelli edeceğini ayetlerinde şöyle bildirir:

Her insan grubunu imamlarıyla çağıracağımız gün, artık kimin kitabı sağ eline verilirse, onlar kitaplarını okuyacaklar ve onlar, bir 'hurma çekirdeğindeki iplikçik kadar' bile haksızlığa uğratılmazlar. (İsra Suresi, 71)

De ki: "Rabbimiz (kıyamet günü) bizi birarada toplayacak, sonra da hak ile aramızı ayıracaktır. O, (gerçek hükmünü vererek hak ile batılın arasını) açandır, (herşeyi hakkıyla) bilendir. (Sebe Suresi, 26)

Allah'ın adaletinden emin olmak ise insanın Allah'a sınırsız bir sevgi ve güvenle teslim olmasına vesile olur. Böyle bir insan hangi olayla karşılaşırsa karşılaşsın, Allah'ın adaletinin daima tecelli ettiğinden emin olur, Rabbimiz'in kendisi için yarattığı her olayı sevinçle karşılar.

ALLAH SEVGİSİ VE KORKUSU BİRLİKTE OLMALIDIR

Bazı insanlar, din ahlakını yaşamak ve Allah'ın razı olacağı bir insan olmak için yalnızca Allah sevgisinin yeterli olduğunu zannederler. Ancak Allah Kuran'da, razı olduğu takva sahibi kullarının, Allah'ı çok sevmelerinin yanında, Kendisi'nden güçlerinin yettiği kadar korkup sakındıklarını bildirmektedir. Allah'ı tüm sıfatlarıyla tanıyan, O'nun büyüklüğünü gereği gibi takdir edebilen, akıl ve vicdan sahibi her insan, Allah'tan gücü yettiğince korkup sakınır. Allah, Kendisi'nden korkup sakınan kullarına doğru ile yanlışı birbirinden ayırt edebilme yeteneği verir; Allah'ın sınırlarına eksiksiz olarak uyması, daima vicdanına göre hareket etmesi için ona güç kazandırır. Allah, iman edenler üzerindeki bu nimetini Kuran'da şöyle bildirir:

Ey iman edenler, Allah'tan korkup-sakınırsanız, size doğruyu yanlıştan ayıran bir nur ve anlayış (furkan) verir, kötülüklerinizi örter ve sizi bağışlar. Allah büyük fazl sahibidir. (Enfal Suresi, 29)

Örneğin, Allah'tan korkup sakınan bir kişi asla yalan söylemez. Çıkarları zedelense de, aksinde Allah'ın rızasını kazanamamaktan ve O'nun kendisine verebileceği karşılıktan korkup sakınır ve dürüst davranır. Bir anlık bir gaflet sonucunda yanlış bir şey söylese bile, hemen

günahından dolayı Allah'a tevbe eder ve hatasını düzeltir. Bunun gibi, bir insanın, çok büyük bir ihtiyaç içindeyken bile, haram yollardan para kazanmaya asla yanaşmaması da, yine onun Allah korkusundandır.

Allah korkusu olmayan her insanın kendine göre bir sınırı vardır; o sınıra kadar dürüst ve doğru olsa bile, bir yerden sonra nefesine göre hareket eder. Allah'tan korkup sakınan bir insan ise, ne kadar zor durumda kalırsa kalsın, hiçbir zaman için Allah'ın razı olmayacağı bir yolu seçmez. Bir zorlukla karşılaştığında Allah'a dayanıp güvenir, kendisine bir çıkış yolu göstermesi için Rabbimiz'e dua eder ve tevekkül eder.

Allah kullarını seven, onlar için güzellik dileyen, onları bağışlayan, merhamet eden, onlara yardım eden ve karşılıksız olarak lütufta bulunmaktadır. Müşrikler ve inkar edenler ise Allah'ın rahmetinden uzak tutulmuşlardır. Sonsuz adalet sahibi olan Rabbimiz, Kendisi'ne samimi bir kalple iman eden salih kullarını dünyada ve ahirette rahmetiyle ödüllendirecek, inkarda direten kimselere ise cehennem azabıyla azaplandıracaktır.

Rabbimiz'in sonsuz gücünü ve ahiretteki sonsuz azabı gereği gibi takdir edebilen bir insan, hayatının her anında, yaptığı her işte Allah'tan içi titreyerek korkar. Bu korkusundan dolayı Rabbimiz'in razı olmayacağı bir tavır içerisine girmekten titizlikle kaçınır. Ancak bir yandan da, Allah'a samimi bir sevgi ve sadakatle bağlanmış olmasından dolayı, Allah'ın, hatalarını bağışlayıp tevbelelerini kabul edeceğini, Allah'ın rızasını kazanmak için gös-

terdiği ciddi çaba nedeniyle kendisini cennetiyle mükafatlandıracağını umar. Kuran'da iman edenlerin bu ahlakı şöyle bildirilmektedir:

Gerçek Şu ki, Rablerinden gayb ile (O'nu görmedikleri halde) ileri titreyerek-korkanlara gelince; onlar için bir mağfiret (bağışlanma) ve büyük bir ecir vardır. (Mülk Suresi, 12)

Ey iman edenler, Allah'tan nasıl korkup-sakınmak gerekiyorsa öylece korkup-sakının ve siz, ancak Müslüman olmaktan başka (bir din ve tu-

*Öyleyse g yetirebildiğiniz
kadar Allah'tan korkup-sakının,
dinleyin ve itaat edin...
(Tegabn Suresi, 16)*

tum üzerinde) ölmeyin. (Al-i İmran Suresi, 102)

Allah'ı gerçekten seven her mümin, Allah'ın azabından, Allah'ın hoşnutluğunu ve sevgisini kaybetmekten büyük bir korku duyar ve bu nedenle hayatı boyunca çok ciddi ve samimi bir çaba içerisinde olur. Allah Kuran'da bu ahlakı yaşayan müminleri şöyle müjdelemektedir:

Kim de ahireti ister ve bir mümin olarak ciddi bir çaba göstererek ona çalışırsa, işte böylelerinin çabası şükre şayandır. (İsra Suresi, 19)

Allah yolunda infak edin ve kendinizi kendi ellerinizle tehlikeye atmayın. İyilik edin. Şüphesiz Allah, iyilik edenleri sever. (Bakara Suresi, 195)

**Gökleri ve yeri altı günde yaratan,
sonra arşa istiva eden O'dur. Yere
gireni, ondan çıkanı, gökten ineni
ve ona çıkanı bilir. Her nerede
iseniz, O sizinle beraberdir, Allah,
yaptıklarınızı görendir.
(Hadid Suresi, 4)**

ALLAH'I SEVEN, PEYGAMBERLERİ VE MÜMİNLERİ DE SEVER

İman edenler, Allah'a olan güçlü sevgileri ve samimi bağlılıkları nedeniyle, Allah'ın yarattığı varlıkları da çok sever, bunların her birinde Allah'ın sıfatlarının tecellilerini görürler. Kuran'ın **“Sizin dostunuz (veliniz), ancak Allah, O'nun elçisi, rüku' ediciler olarak namaz kılan ve zekatı veren müminlerdir.”** (Maide Suresi, 55) ayetiyle bildirildiği gibi, iman edenler, Allah'ın insanlara doğru yolu göstermeleri için gönderdiği peygamberlere ve salih müminlere karşı da derin bir sevgi beslerler. Peygamberler, Allah'ın tüm insanlar için örnek kıldığı, derin bir imana sahip olan, üstün ahlaklı kimselerdir. Allah'ın **“Andolsun, sizin için, Allah'ı ve ahiret gününü umanlar ve Allah'ı çokça zikredenler için Allah'ın Resulünde güzel bir örnek vardır.”** (Ahzab Suresi, 21) ayetiyle haber verdiği gibi, Peygamberimiz Hz. Muhammed'in hayatında ve ahlakında iman edenler için güzel örnekler ve hikmetler vardır. Peygamberimiz (sav)'in Allah'a olan derin ağıllığı, takvası, sabrı, müşfikliği, aklı, cesareti, temizliği, merhameti, sadakati, şevki ve daha birçok güzel özelliği, tüm Müslümanlara örnek olmuştur.

Peygamber Efendimiz, Allah'a ve peygambere karşı duyulan sevginin önemini bizlere şöyle hatırlatmıştır:

Resulullah buyuruyor ki: "Allah-u Teala'yı ve Resulünü herşeyinden çok sevmeyenin imanı sağlam değildir." İman nedir? diye sorduklarında: "Allah ve Resulü, senin için başka herşeyden daha sevimli olmaktır." Buyurdu. Yine buyurdu ki: "Kul, Allah ve Resulünü, çoluk çocugundan, malından ve bütün mahlukattan çok sevmedikçe mümin olmaz."

"Hz. Enes'in rivayetine göre, Resulullah (S.A) buyurmuştur ki; üç haslet bir kimsede bulunsa o kimse imanın lezzetini bulur. Birincisi, Allah ve Resulü o kimseye herşeyden daha sevgili olmak. İkincisi, başkasına muhabbetinde de Allah için sevmek. Üçüncüsü de küfre dönmeyi ateşe atılacakmış gibi kerih görmektir." ¹

Allah'ın tüm elçileri ve peygamberleri, Allah Katında seçkin kılınmış, Rabbimiz'in rızasını kazanmış üstün ahlaklı insanlardır. Allah, Kuran'da peygamberlerin güzel ahlaklarına dair örnekler vermiş ve onlardan övgüyle söz etmiştir. Peygamberimiz Hz. Muhammed, Hz. Musa, Hz. İsa, Hz. İbrahim, Hz. Harun, Hz. Yahya, Hz. Yusuf, Hz. Yunus, Hz. Yakup, Hz. İsmail, Hz. Süleyman, Hz. Davud ve diğer tüm peygamberler ve elçiler, Allah'a olan samimi imanları, saygı dolu korkuları, takvaları ve güzel ahlaklarıyla insanlara örnek olmuşlardır. Kuran'ı rehber edinerek elçileri bu üstün özellikleriyle tanıyan tüm müminler, onların ahlakına ulaşabilmek, onlar gibi Allah'ın dostluğunu kazanabilmek ve cennette onlarla birlikte olabilmek için hayırlarda yarışır ve ciddi bir ça-

ba gösterirler. Müminlerin peygamberlere karşı duydukları bu derin sevgi, onların sevgi anlayışlarını da ortaya koymaktadır. İman edenlerin bir başkasına duydukları sevgi, tümüyle o kişinin imanından, güzel ahlakından ve takvasından kaynaklanmaktadır. Bir insanın bu özelliklerini bilmek, o kişiyle hiç görüşülme dahi, ona karşı derin ve coşkulu bir sevgi duyulmasına neden olur.

İman edenler hiç görmemiş, tanışmamış ve yanlarında bulunmamış olsalar da, Allah'ın elçilerine karşı böyle içli bir sevgi, saygı ve bağlılık hissi duyarlar. Allah'ın, onları tüm inananlara bir rahmet olarak göndermiş ve pek çok Kuran ayetinde onlardan sevgi ve övgüyle bahsetmiş olması, iman edenlerin elçilere olan sevgilerinin coşkusunu daha da artırır. İman edenler, peygamberlerden ve elçilerden her zaman saygı, sevgi ve övgüyle bahseder, onları daima kendilerinden önde ve üstün tutarlar. Her fırsatta, onların Allah'a olan teslimiyetlerini, yakınlıklarını, sevgilerini, güzel ahlak özelliklerini tüm insanlara anlatır ve onları da elçilerin yoluna uymaya çağırırlar.

Allah Kuran'da iman edenlerin elçilere olan bu sevgilerine dikkat çekmiş ve peygamberlerin, müminler için, kendi nefislerinden daha önde olduğunu bildirmiştir:

Peygamber, müminler için kendi nefislerinden daha evladır... (Ahzap Suresi, 6)

Allah Kuran'ın pek çok ayetinde peygamberlerin güzel ahlakına ve üstün özelliklerine yer vermiştir. Peygamberlerin sevgi ve övgü ile selamlandığı bu ayetlerden bazıları şöyledir:

Sonra gelenler arasında ona (hayırlı ve şerefli

bir isim) bıraktık. İbrahim'e selam olsun. Biz, ihsanda bulunanları böyle ödüllendiririz. Şüphesiz o, Bizim mümin olan kullarımızdandır. Biz ona, salihlerden bir peygamber olarak İshak'ı da müjdeledik. Ona ve İshak'a bereketler verdik. İkisinin soyundan, ihsanda bulunan (muhsin olan) da var, açıkça kendi nefesine zulmeden de. (Saffat Suresi, 108-113)

Sonra gelenler arasında da ikisine (hayırlı ve şerefli bir isim) bıraktık. Musa'ya ve Harun'a selam olsun. Şüphesiz Biz, ihsanda bulunanları böyle ödüllendiririz. Şüphesiz ikisi, Bizim mümin olan kullarımızdandırlar. (Saffat Suresi, 119-122)

Gerçekten İlyas da, gönderilmiş (peygamber)lerdendi... Sonra gelenler arasında ona (hayırlı ve şerefli bir isim) bıraktık. İlyas'a selam olsun. Şüphesiz Biz, ihsanda bulunanları böyle ödüllendiririz. Şüphesiz o, Bizim mümin olan kullarımızdandı. (Saffat Suresi, 123, 129-132)

Ve ona İshak'ı ve Yakub'u armağan ettik, hepsini hidayete eriştirdik; bundan önce de Nuh'u ve onun soyundan Davud'u, Süleyman'ı, Eyyub'u, Yusuf'u, Musa'yı ve Harun'u hidayete ulaştırdık. Biz, iyilik yapanları işte böyle ödüllendiririz.

Zekeriya'yı, Yahya'yı, İsa'yı ve İlyas'ı da (hidayete eriştirdik.) Onların hepsi salihlerdendir.

İsmail'i, Elyasa'yı, Yunus'u ve Lut'u da (hidayete eriştirdik). Onların hepsini alemlere üstün kıldık.

Babalarından, soylarından ve kardeşlerinden, kimini (bunlara kattık); onları da seçtik ve doğru yola yöneltip-ilettik. (Enam Suresi, 84-87)

Allah Kuran'da peygamberlerimizi şöyle selamlamaktadır:

Gönderilmiş (peygamber)lere selam olsun. Ve alemlerin Rabbi olan Allah'a hamd olsun. (Saffat Suresi, 181-182)

Peygamberler, Allah'ın en sevdiği, Kendisi'ne en yakın dost kıldığı, en salih müminlerdendir. Allah'ın en sevdikleri, müminlerin de en sevdikleridir. Dolayısıyla müminler de peygamberlerimize olan sevgilerini, onları Allah'ın Kuran'da selamladığı gibi, sevgiyle överek ve anarak göstermeli, onların yoluna ve ahlaklarına tam olarak uymak için çalışmalıdırlar.

Allah'ı seven, Allah'ın dostu olan müminleri de sever

Allah'ın sevdiği, müminlerin de sevdiği; Allah'a dost olan, müminlere de dosttur; Allah kimden razı ise, müminler de ondan razıdır; Allah'ı seven, Allah'ın sevdiği kullarını da sever. Allah yolunda olan salih müminler, Allah'ın en sevdiği kullarındandır. Bu nedenle müminler birbirlerini çok severler ve birbirlerine çok düşkünlüdürler. Kuran'ın birçok ayetinde müminlerin birbirlerine olan sevgilerinden, bağlılıklarından, merhametlerinden ve düşkünlüklerinden bahsedilmektedir. Bu ayetlerden bazıları şöyledir:

Sen de sabah akşam O'nun rızasını isteyerek Rablerine dua edenlerle birlikte sabret. Dünya hayatının (aldatıcı) süsünü isteyerek gözlerini onlardan kaydırma. Kalbini Bizi zikretmekten gaflete düşürdüğümüz, kendi 'istek ve tutkularına (hevasına)' uyan ve işinde aşırılığa gidene itaat etme. (Kehf Suresi, 28)

Şüphesiz Allah, Kendi yolunda, sanki birbirlerine kenetlenmiş bir bina gibi saf bağlayarak çarpışanları sever. (Saf Suresi, 4)

Allah'ın ipine hepiniz sımsıkı sarılın. Dağılıp ayrılmayın. Ve Allah'ın sizin üzerinizdeki nimetini hatırlayın. Hani siz düşmanlar idiniz. O, kalplerinizin arasını uzlaştırıp-ısındırdı ve siz O'nun nimetiyle kardeşler olarak sabahladınız. Yine siz, tam ateş çukurunun kıyısındayken, oradan sizi kurtardı. Umulur ki hidayete erersiniz diye, Allah, size ayetlerini böyle açıklar. (Al-i İmran Suresi, 103)

PEYGAMBER EFENDİMİZİN SEVGİYİ TAVSİYE EDEN SÖZLERİ

Mikdam İbnu Mâdikerib (radıyallâhu anh) şöyle anlatıyor:

“Resulullah (aleyhissalâtu vesselâm) buyurdular ki: “Biriniz kardeşinin ahlakını (Allah için) seviyorsa bunu kendisine söylesin.”²

Atâ el-Horasânî anlatıyor: “Resulullah (aleyhissalâtu vesselâm) buyurdular ki: “Musâfaha edin ki, kalblerdeki kin gitsin, hediyeleşin ki birbirinize sevgi doğsun ve aradaki düşmanlık bitsin.”³

“Hediyeleşin, birbirinizi sevin, “Birbirinize yiyecek hediye edin. Bu, rızkınızda genişlik hasıl eder.”⁴

“Allah Katında en sevimliniz dostluk kuran ve kendisiyle dostluk kurulanlarıdır. Allah nezdinde en sevimsiziniz de kovuculukta gezenler, arkadaşlar arasını açanlardır.”⁵

“iki kardeş (iki arkadaş) iki el gibidir, biri ötekini yıkar.”⁶

“Birbirinize sırt çevirmeyiniz. Birbirinize kin tutmayınız. Birbirinizi kıskanmayınız. Birbirinizle dostluğunuzu kesmeyiniz. Ey Allah'ın kulları kardeş olunuz.”⁷

“Size vermekte olduğu nimetlerinden ötürü Allah'ı sevin, beni de Allah beni sevdiği için seviniz.”⁸

“Allah için mütevazi olanı Allah yüceltir. Böbürleneni Allah alçaltır. Allah'ı çok ananı Allah sever.”⁹

ALLAH RIZASI İÇİN SEVMEK

Dünya hayatındaki tek amaçları Allah'ın rızasını, rahmetini ve cennetini kazanmak olan ve Allah'a gönülden teslim olan müminler tüm hayatlarını Allah için yaşarlar. Kuran'ın “**De ki: “Şüphesiz benim namazım, ibadetlerim, dirimim ve ölümüm alemlerin Rabbi olan Allah'ındır.”** (Enam Suresi, 162) ayetiyle bildirildiği gibi, yaptıkları her işte, gösterdikleri her tavırda Allah'ın rızasını kazanmayı hedefler. Sahip oldukları herşeyi Allah'ın rızasını ve hoşnutluğunu kazanmaya adayan müminlerin sevgileri de yine ancak Allah içindir. Allah'ı tüm sıfatlarıyla tanıyan, O'nun gücüne ve büyüklüğüne her an şahit olan, Rabbimiz'in rahmetini, sevgisini ve şefkatini tüm yaşamı boyunca her an hisseden bir müminin Allah sevgisi, hiçbir sevgiyle kıyaslanmayacak kadar güçlüdür. Allah Bakara Suresi'nde müminlerin Kendisi'ne olan güçlü sevgileri ile, müşriklerin çarpık sevgi anlayışları arasındaki farkı şöyle bildirmektedir:

İnsanlar içinde, Allah'tan başkasını 'eş ve ortak' tutanlar vardır ki, onlar (bunları), Allah'ı sever gibi severler. İman edenlerin ise Allah'a olan sevgileri daha güçlüdür... (Bakara Suresi, 165)

Ayette bildirildiği gibi, insanların bir kısmı Allah'a ortak koşmakta ve diğer varlıkları Allah'ı severcesine sevmektedirler (Allah'ı tenzih ederiz). Müminler ise, hiçbir

insanın, maddenin ya da canlının gerçekte kendine ait bir gücü ya da güzelliği olmadığını bilirler. Bunların hepsini, sahip oldukları tüm özelliklerle birlikte yoktan yaratan ancak Allah'tır. Hiçbir canlı kendi güzelliğini tasarlayıp meydana getiremez. Bir insanın yüzündeki güzelliği ya da bir hayvanın sahip olduğu sevimliliği belli bir ömürle yaratan ve ecelleri geldiğinde hepsini yok edecek olan Allah'tır; her güzellik yalnızca Allah'ın hakimiyetindedir. İşte bu nedenle mümin, karşılaştığı tüm güzellikleri, insanları, hayvanları, doğayı Allah'ın yarattığını bilerek sever. Dolayısıyla asıl sevgisi, tüm bu güzellikleri ona veren ve herşeyin sahibi olan Allah'a yöneliktir.

Peygamber Efendimiz de müminlere, birbirlerine duydukları sevginin Allah rızası için olması gerektiğini hatırlatmıştır:

Hız. Ebû Zerr (radıyallâhu anh) anlatıyor: "Resulullah (aleyhissalâtu vesselâm) buyurdular ki: "Amellerin en faziletlisi Allah için sevmek, Allah için buğzetmektir." ¹⁰

"İman bağlarının en sağlamı Allah için dostluk, Allah için düşmanlık, Allah için sevgi, Allah için nefrettir." ¹¹

Allah'a ortak koşan biri ise, bir insanın güzelliğini överken, bu güzelliğin o kişiye ait olduğunu sanır. Bu, bir resim sergisini gezen ve beğendiği bir tablonun güzelliğinin o tabloya ait olduğunu sanarak, o tabloyu öven insanın durumuna benzer. Oysa, asıl övülmesi gereken tabloyu yapan ressamdır. Dolayısıyla, bir insan beğendiği bir

güzellikle karşılaştığında, hoşuna giden bir ses duyduğunda, bir yiyecekten zevk aldığında, hemen bu güzellikleri yaratan Rabbimiz'i düşünmeli; sevgisini, hoşnutluğunu ve şükürünü O'na yöneltmelidir. Allah'a şirk koşmadan iman edenler, sahip oldukları herşeyi Allah'a borçlu olduklarını bildikleri için Allah'a çok güçlü bir sevgiyle bağlıdırlar.

Allah, Kuran'da Hz. İbrahim'in müşrik olan kavmine şöyle seslendiğini bildirir:

(İbrahim) Dedi ki: “Siz gerçekten, Allah’ı bırakıp dünya hayatında aranızda bir sevgi-bağı olarak putları (ilahlar) edindiniz. Sonra kıyamet günü, kiminiz kiminizi inkar edip-tanımayacak ve kiminiz kiminize lanet edeceksiniz. Sizin barınma yeriniz ateştir ve hiçbir yardımcınız yoktur.” (Ankebut Suresi, 25)

Ayette bildirildiği gibi, Allah'a ortak koşanların dünya hayatında birbirlerine duydukları bağlılık, ahirette büyük bir nefrete dönüşür. Bunun sebebi, Allah'ı unutarak birbirlerini hayatlarının en büyük amacı haline getirmeleridir. Allah bunun karşılığında, bu insanların şirk içindeki sevgi ve bağlılıklarını, ahirette sonsuza kadar sürecek bir kin ve nefrete çevirmektedir.

Kuran'da, dünya hayatına ait metaları ya da insanların sevgisini kazanmayı, Allah'ın hoşnutluğundan daha öncelikli gören insanlar şöyle uyarılmaktadır:

De ki: “Eğer babalarınız, çocuklarınız, kardeşleriniz, eşleriniz, aşiretiniz, kazandığınız mallar, az kar getireceğinden korktuğunuz ticaret ve hoşunuza giden evler, sizlere Allah'tan, O'nun

Resûlü'nden ve O'nun yolunda çaba harcamaktan daha sevimli ise, artık Allah'ın emri gelinceye kadar bekleyedurun. Allah, fasıklar topluluğuna hidayet vermez. (Tevbe Suresi, 24)

İman edenler, dünya hayatının tüm bu süslerinin Allah'a ait olduğunu bilir ve bunları ancak Allah'ın tecellileri olarak severler. Örneğin, müminlerde Allah'ın beğendiği güzel ahlak tecelli ettiği için en fazla sevgi, yakınlık ve dostluğu müminlere karşı duyarlar. Bu sevgi, soy, ırk gibi yakınlıklara ya da herhangi bir çıkara dayalı değildir. Paranın, makamın, kültürün ya da maddi değerlerin de hiçbir önemi yoktur. Allah, müminler arasındaki bu sevgiyi Kuran'da şöyle bildirmektedir:

Kendilerinden önce o yurdu (Medine'yi) hazırlayıp imanı (gönüllerine) yerleştirenler ise, hicret eden (mümin)leri severler ve onlara verilen şeylerden dolayı içlerinde bir ihtiyaç (arzusu) duymazlar. Kendilerinde bir açıklık (ihtiyaç) olsa bile (kardeşlerini) öz nefislerine tercih ederler. Kim nefsinin 'cimri ve bencil tutkularından' korunmuşsa, işte onlar, felah (kurtuluş) bulanlardır. (Haşr Suresi, 9)

Ayette bildirildiği gibi, müminler, iman eden herkesi öz kardeşleri gibi kabul ederler. Bir başka müminin iyiliğini, rahatını sağlamak için hiçbir fedakarlıktan kaçınmazlar. Müminlerin bu sevgi anlayışı ise ancak imanın ve Kuran ahlakının yaşanması ile kazanılabilmektedir.

Peygamber Efendimiz sevginin önemini ve gerçek sevgiyi yaşayan müminlerin üstünlüklerini bir hadisinde şöyle belirtmiştir:

H. Ömer (radiyallâhu anh) anlatıyor: “Resulullah (aley-hissalâtu vesselâm) buyurdular ki: “Allah’ın kulları arasında bir grup var ki, onlar ne peygamberlerdir ne de şehidlerdir. Üstelik kıyamet günü Allah indindeki makamlarının yüceliği sebebiyle peygamberler de, şehidler de onlara gıpta ederler. “Orada bulunanlar sordu: “Ey Allah’ın Resülü! Onlar kim, bize haber ver!” “Onlar aralarında ne kan bağı ne de birbirlerine bağışladıkları bir mal olmadığı halde, Allah’ın ruhu (Kuran) adına birbirlerini sevenlerdir. Allah’a yemin ederim, onların yüzleri mutlaka nurdur. Onlar bir nur üzeredirler. Halk korkarken, onlar korkmazlar. İnsanlar üzülrken, onlar üzülmezler. ¹²

**Kim İhsanda bulunan (biri) olarak
yüzünü Allah’a teslim ederse,
artık gerçekten o...**

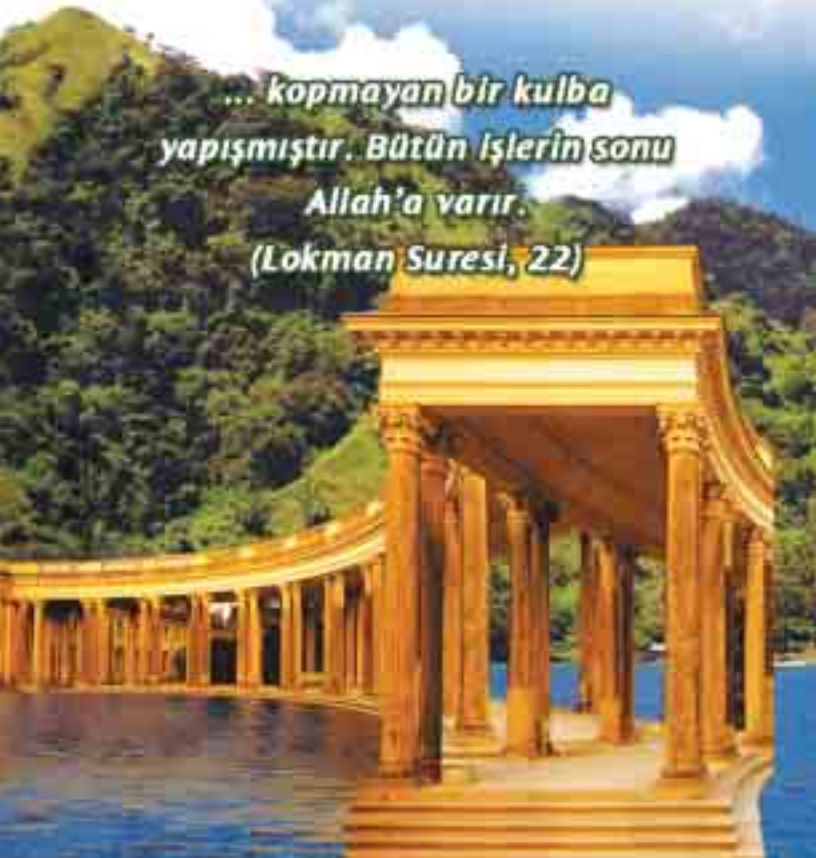

Sevgi gibi büyük bir nimeti müminlere bahşeden ise Rabbimiz olan Allah'tır. Allah Hz. Yahya'ya Kendi Katından bir sevgi duyarlılığı verdiğini şöyle bildirmektedir:

(Çocuğun doğup büyümesinden sonra ona dedi ki: “Ey Yahya, Kitabı kuvvetle tut.” Daha çocuk iken ona hikmet verdik. Katımız'dan ona bir sevgi duyarlılığı ve temizlik (de verdik). O, çok takva sahibi biriydi. (Meryem Suresi, 12-13)

Bir başka ayette ise Allah, iman edip salih amellerde bulunanlara Kendi Katından bir sevgi bahşedeceğini haber vermiştir:

**... kopmayan bir kulba
yapışmıştır. Bütün işlerin sonu
Allah'a varır.
(Lokman Suresi, 22)**

İman edenler ve salih amellerde bulunanlar ise, Rahman (olan Allah), onlar için bir sevgi kıladır. (Meryem Suresi, 96)

Burada çok önemli bir konunun daha üzerinde durmak gerekir. Allah'ın rızasına göre seven bir insan, en güzel ahlaklı, Allah'a en bağlı, en takva olan kimseyi herkesten çok sever. Bu nedenle Peygamberimiz (sav) bütün müminler için en sevgili, en yakın dosttur.

Gerçek sevgi Kuran ahlakı ile birlikte yaşanır

Allah'a gönülden bağlanan ve Allah'ı çok seven bir insan, O'nun yarattığı tüm güzelliklere karşı kalbinde bir sevgi hisseder; bir çiçek, kelebek, kuş, kedi ya da güzel bir manzara böyle bir kişinin içinde büyük bir heyecan uyandırır. Aynı şekilde güzel huylu, güzel yüzlü bir insan da kalpte samimi bir hayranlık oluşturur. Çünkü insanın tüm bu gördükleri Allah'ın tecellileridir. Allah'a duyulan coşkulu sevgi, O'nun sonsuz güzelliğinin, sanatının, aklının ve gücünün tecelli ettiği herşeye karşı insan ruhunda doğal bir sevgi ve muhabbet meydana getirir. Bu nedenle Allah'a gönülden bağlanan insanlar, gerçek sevgiyi yaşayabilen yegane kişilerdir.

Kuran ahlakı ise gerçek sevginin temelini oluşturur. Bir insanı ahlakıyla, kişiliğiyle ve sahip olduğu tüm özellikleriyle derin bir sevgiyle sevmek, ancak kişinin Kuran'a uymasıyla mümkün olabilir. Çünkü Kuran'a uyan bir insan, Allah'ın beğendiği ahlakı yaşamakla, pek çok sevinecek güzel özellik kazanmış olur. Allah'ın "...Sürekli olan salih davranışlar, Rabbinin Katında sevap ba-

kımından daha hayırlı, varılacak sonuç bakımından da daha hayırlıdır.” (Meryem Suresi, 76) hükmünü bilerek tüm bu güzel ahlak özelliklerinde bir ömür boyunca sabır ve kararlılık gösterir; vefa, sadakat, saygı, sevgi, alçakgönüllülük, fedakarlık, dürüstlük, hoşgörü, bağışlayıcılık, merhamet, yumuşak huyluluk, cesaret, kararlılık gibi özellikler ancak Allah korkusunun ve Kuran ahlakının yaşanmasıyla süreklilik kazanabilir. Bu süreklilik, müminin sevgide de bir ömür boyunca sabır ve kararlılık göstermesini sağlar. Sevginin temeli iman, Allah korkusu ve Kuran ahlakına dayandığı ve Allah rızası için sevdiği için müminin sevgisi çok güçlü ve derindir. İman edenlerle yaşadığı dostluğun, ahirette sonsuza dek süreceğini bilmesi de sevgiyi güçlü ve daimi kılan bir başka nedendir.

Kuran’a uyan bir insanın yaşadığı bu üstün ahlak onu hem Allah Katında hem de müminlerin gözünde çok değerli bir varlık haline getirir. Kuran’a uyan, takva sahibi bir mümin herşeyden önce Allah’ın sevgisini ve rızasını kazanacağını umar. Allah sevdiği kulunu, diğer müminlere de sevdirebilir, ona Kendi Katından bir nur, güzellik verir ve insanların kalplerinin ısınmasını sağlayacak özellikler kazandırır.

Kuran ahlakını yaşamayan insanların yanlış sevgi anlayışı

Kuran ahlakından uzak bir yaşam süren insanlar, pek çok konuda olduğu gibi, sevgi konusunda da çarpık bir anlayışa sahiptirler. Bu kimseler her ne kadar kendi aralarında sevgiyi ve saygıyı yaşadıklarını düşünseler de, genelde bunlar yanlış temeller üzerine kurulmuş olan ilişkilidir.

Aşağıda Kuran ahlakını yaşamayan insanların bazıları-
nın sevgilerini dayandırdıkları değerler incelenmektedir.

Kadın ile erkek arasındaki şirke dayalı sevgi

Şirke dayalı sevginin örnekleri, kadın ile erkek arasındaki ilişkilerde sıklıkla görülür. Bazı kimseler Allah'a duymaları gereken sevgiyi ve bağlılığı, hiçbir şeye güç yetiremeyen aciz varlıklara yöneltirler. Kimi zaman, bir insanı hayatlarının asıl amacı haline getirir, her an her yerde onun ismini anar, onu yüceltir ve onun sevgisini kazanmaya çalışırlar. Sabah kalktıkları andan itibaren, gün boyunca sürekli olarak o kişiyi düşünürler. Ya da o kimseyi düşünüp, sabaha kadar uykusuz kalabilirler. Allah'ın rızasını kazanmak yerine, sadece onu hoşnut etmeyi hedefler, hatta kimi zaman, o kişiyi razı etmek için Allah'ın rızasına uygun olmayan işler yapabilirler. Onun için her türlü fedakarlığı göze alır, ama Allah'ın rızasını kazanmak için çaba harcamazlar. Bu kişiler adeta birbirlerini "ilah" edinmişlerdir. Nitekim sevgiyi anlatan bazı şiirlerde, yazılarda ya da romantizm üzerine yapılan konuşmalarda "tapmak-tapınmak" fiili çok sık kullanılmaktadır. İşte bu tür bir sevgi anlayışının temeli Allah'a şirk koşmak üzerinedir. Allah bir ayetinde, cahiliye inancına sahip olan insanların yaşadığı bu şirk sevgisine dikkat çekmiş, Allah'a duyulan gerçek sevginin bunun çok üstünde bir güce sahip olduğunu ve çok daha kuvvetli bir bağlılık ile yaşanacağını bildirmiştir:

... atalarınızı andığınız gibi, hatta ondan da kuvvetli bir anma ile Allah'ı anın... (Bakara Suresi, 200)

**Onlar, Allah'ı bırakıp da
(Allah'ın) kendisine bir delil
indirmediği ve haklarında (hiçbir)
bilgileri olmayan Őeylere
tapıyorlar. Zulmedenler için
hiçbir yardımcı yoktur.
(Hac Suresi, 71)**

Allah sevgisi, tüm sevgilerin üzerindedir. Allah sevgisine tercih edilen, kalpten Allah sevgisini çıkarıp da onun yerine konulan bir sevgi, insanın Allah'a şirk koşmasına neden olur ve bu da, insanı cehenneme sürükleyebilir. Ancak insanların bir kısmı böyle bir tehlikenin farkında değildir.

Bir insanın başka insanları sevmesi, onlara düşkün olması, ailesini, yakınlarını sevgi ile koruması elbette çok güzel bir ahlakıdır. Daha önce de belirtildiği gibi, sevgi duyabilmek, sevgi ve yakınlığı yaşayabilmek Allah'ın insanlara verdiği çok güzel bir nimettir. Ancak bu sevgi, sadece Allah'ın rızası için yaşandığında insana dünyada ve ahirette mutluluk getirir. Allah'tan üstün tutulan sevgiler, insana dünyada da ahirette de acı ve azap getirir. Allah dünyada birbirlerini şirk koşan insanların ahirette cehennem azabından kurtulabilmek için birbirlerini fide olarak vermek istediklerini şöyle bildirir:

Onlar birbirlerine gösterilirler. Bir suçlu-günahkar, o günün azabına karşılık olmak üzere, oğullarını fide olarak vermek ister; Kendi eşini ve kardeşini ve onu barındıran aşiretini de; Yeryüzünde bulunanların tümünü (verse de); sonra bir kurtulsa. (Mearic Suresi, 11-14)

Kişi o gün, kendi kardeşinden kaçır; Annesinden ve babasından, eşinden ve çocuklarından, O gün, onlardan her birisinin kendine yetecek bir işi vardır. (Abese Suresi, 34-37)

Çıkara dayalı dostluklar

Birçok insan kabul etmek istemese de, bazı ilişkilerde, insanların bilinçaltılarında bir çıkar beklentisi olur. Kimi insanlar, kendilerine bazı çıkarlar sağlayabileceklerini umdukları bir insanla karşılaştıklarında hissettikleri heyecanı, “sevgi” olarak algırlar. Halbuki kalplerinde hissettikleri heyecan, bu insanın kendisine değil, onun sahip olduklarına karşı duydukları “tutkulu bir hevestir”. Nitekim birçok insanın karşısındaki kişiye olan sevgisi, bu insanın sahip ol duğu mülke ve servetin derecesine bağlı olarak değişir. Zenginlik insan nefsinde heyecan meydana getirdiği için, en fazla heyecan en zengin olan kişiye karşı duyulur. Ancak yukarıda da belirttiğimiz gibi, bu his sevgi değildir; sadece dünya malına karşı duyulan bir tutkudur. Zengin olan bir kişinin ahlaki özellikleri bu bakış açısına sahip olan insanlar için önem taşımaz. Dolayısıyla sinirli, kaba, bencil, akılsız, merhametsiz, çıkarıcı, samimi yetsiz, düşüncesiz olsa bile, sadece zengin ya da şöhretli olması bu kişiye ilgi gösterilmesi için yeterli olur.

Bazı kimseler ise, kendilerini eğlendiren insanlarla birlikte olmak isterler ve “benimle arkadaş olacak kişinin beni güldürebilmesi gerekir” gibi açıklamalar yaparak bunu itiraf ederler. Dolayısıyla bu yakınlık da sevgiye dayalı değildir; sadece bir menfaat beklentisinden ibarettir. İnsanın, nefsi gülmek istediği için kendisini güldürecek biriyle birlikte olmaktan zevk alması, onu sevdiği anlamına gelmez. Fakat birçok kişi çıkar elde etmekten duyduğu bu rahatlamayı sevgiyle karıştırır ve bu insanı çok sevdiğini iddia eder.

Bazı kişiler de, güzel insanlarla beraber görünmenin kendilerine itibar kazandıracığına inanırlar. Bu nedenle arkadaş olmak için güzel insanları seçerler; ölçüleri karşısındaki kişinin boyu, gözünün ve saçının rengi, burun yapısı gibi fiziksel özellikleri olur. Güzellik olduktan sonra, o insan için, bu kişinin aklının, vicdanının veya insani özelliklerinin hiçbir önemi yoktur. Ancak bu konuları önemsememesini, karşısındaki kişiye duyduğu sözde sevgiye bağlar. Halbuki bu sevgi, bu insanlar için, “bu kişinin güzelliğinin bana kazandırdığı itibarı seviyorum” anlamı taşımaktadır. Güzellik gittiğinde geriye kalan ruh ise, bu kişi açısından hiçbir önem taşımaz. Karşısındaki kişi güzel olduğu için, onun merhametsizliğini, ince düşünceli olmamasını ya da insanlara karşı alaycı olmasını görmezlikten gelir.

Bazı insanların en önemli gördükleri çıkarlardan biri ise, kendi ifadeleriyle “hayat garantisi” elde etmektir. Birçok insanın, geleceğini garanti altına alamamak, yalnız yaşamak zorunda kalmak, ekonomik açıdan muhtaç duruma düşmek, hastalandığında kendisine bakacak birini bulamamak gibi endişeleri vardır. Kimileri, bu endişelerini yenmenin en bilinen ve en sağlam yolu olarak evlili-

ği görürler. Bu nedenle, bu özelliklere sahip olduğunu düşündükleri kişiye bağlanır ve onu hiç kaybetmek istemezler. Bu “gelecek korkusu” üzerine kurulu birlikteliği ise, çoğu zaman gerçek sevgi zannederler.

Hayatları boyunca, bu kişinin hoşlanmadıkları birçok yönüne, sadece bu endişeleri yüzünden tahammül etmek durumunda kalırlar. Komşuları ya da arkadaşları ile dertleşir, içerisinde buldukları durumdan yakınırırlar ama, sorulduğunda sadece menfaat beklentisiyle bağlandıkları eşlerini çok sevdiklerini söylerler. Oysa, Kuran ahlakına uygun olarak yaşanan gerçek sevgide hiçbir şekilde bir karşılık beklentisi olmaz. İnsan, karşısındakini hiçbir çıkar beklemeden, o kişide Allah'ın tecellilerini gördüğü için, büyük bir fedakarlık ve coşku ile sever. Onun gıyabında hiçbir zaman için olumsuz konuşmalar yapmaz. Samimi sevgisinden dolayı, ancak onu öven, koruyan konuşmalar yapar. Ona karşı hiçbir zaman için zoraki bir tahammül içinde olmaz, acizlikleri ya da eksiklikleriyle karşılaşsa bile, ona karşı şefkat ve merhamet duyar; eksiklerini sessizce, hissettirmeden kapatmaya çalışır; her an onu rahat ettirmek ister, her istediğini zevkle ve şevkle yerine getirir. Samimi sevgisini, dostluğunu ve yakınlığını en güzel şekilde ifade eder.

Kısa süreli, geçici sevgiler

Kuran'a dayalı olmayan sevgiler, kısa sürede biter. Söz gelimi, taraflardan biri karşısındakinden umduğu çıkarları elde edemeyeceğini gördüğünde, öncesinde duyduğu heyecan hemen bıkkınlığa dönüşür. Aynı şekilde bir acizliğini gördüğünde ya da bir hastalığına şahit olduğunda, o kişi onun için artık katlanılması gereken bir in-

san oluverir. Özellikle de, bu kişinin görünümünde bir bozulma olursa; örneğin bir kaza sonucunda yüzünde izler kalırsa, bu, o insan için sevginin sonu demektir. Çoğu insan çevresindeki insanlarda veya basında çıkan haberlerde rastlamış olabilir; çok iyi yürüyen bir evlilik gibi gösterilen ilişkilerin bitme sebepleri genellikle hastalık, acizlik veya iflastır. Eşi çok güzel veya zengin dahi olsa, onun hastalık sırasındaki acizliklerini gördüğü için aralarındaki sevginin bittiğini söyleyen ve bu nedenle birbirlerinden ayrılan pek çok çift vardır. Aynı şekilde zengin ve varlıklı günlerindeyken çok iyi anlaştıklarını düşünen bazı insanlar, mal varlıklarını yitirmeleriyle birlikte kendilerine gösterilen sevgi ve yakınlığın da bir anda sona erdiğini görürler.

Halbuki gerçek sevgi gün geçtikçe artar, asla azalmaz. Karşısındaki kişiye ahlaki için değer veren bir insan, bu ahlakın inceliklerini gördükçe ona olan sevgisi giderek artar. Bu insanın bir kaza sonucu sakat kalması, bütün servetini yitirmesi, bedenini yaraların kaplaması veya buna benzer bir zorluğun içine girmesi sevgiyi hiçbir şekilde etkilemez. Hatta bu zorluklar, karşı tarafın tevazusunu, olgunluğunu artırabileceği ve o kişiyi daha güzel ahlaklı bir insan yapacağı için, sevgisi daha da güçlenebilir. Bu tür olayların sevgiyi etkilememe sebebi, gerçek sevginin, kişinin yaşadığı Kuran ahlakına dayalı olmasıdır. Bir insanın Allah'tan içi titreyerek korkup sakınması, her an O'nun rızasını araması ve Kuran ahlakını en güzel şekilde yaşaması, sevgiyi oluşturan asıl sebeplerdir. Bu nedenle Kuran ahlakını yaşayan insanlar arasındaki sevgi, bu tür olaylardan hiçbir şekilde olumsuz olarak etkilenmez, hatta daha da güçlenerek artar.

**... Siz dñnyanın geçici yararını
istiyorsunuz. Oysa Allah (size)
ahireti istemektedir.
Allah, üstün ve güçlüdür,
Hüküm ve Hikmet sahibidir.
(Enfal Suresi, 67)**

KURAN AHLAKINDA SEVGİ

Din ahlakını yaşamayan insanların gerçek anlamda sevmeleri ve sevlmeleri imkansızdır. Gerçek sevginin karşılıklı olarak yaşanması için, o insanın herşeyden önce Allah'ı derin bir sevgiyle sevmesi ve Allah'ın sevgisini kazanabileceği bir ahlak göstermesi gerekir. Allah, sevdiği kullarının kalbine bir sevgi verir ve diğer insanların kalbinde de onlara karşı bir sevgi kılar. Unutulmamalıdır ki, sevginin asıl kaynağı ve asıl sahibi yalnızca Allah'tır. Sevgi gibi çok büyük ve kıymetli bir nimeti yaşayabilmek için, insanın öncelikle ahlaki ile bu nimete layık olması ve Allah'tan kendisine bu nimeti vermesini istemesi gerekir. Kötü bir ahlaka sahip olan ya da din ahlakını yaşamayıp cahiliye hayatına özenen bir insan, dünyada da ahirette de bu yüzden mutsuz olabilir, yalnız ve dostsuz kalabilir.

Sevginin Allah Katından verilen bir nimet olduğunu Allah Kuran'ın birçok ayetinde bildirmiştir:

Katımız'dan ona (Hz. Yahya'ya) bir sevgi duyarlılığı ve temizlik (de verdik). O, çok takva sahibi biriydi. (Meryem Suresi, 13)

İman edenler ve salih amellerde bulunanlar ise, Rahman (olan Allah), onlar için bir sevgi kılacaktır. (Meryem Suresi, 96)

Onda ‘sükun bulup durulmanız’ için, size kendi nefislerinizden eşler yaratması ve aranızda bir sevgi ve merhamet kılması da, O’nun ayetlerindedir. Şüphesiz bunda, düşünebilen bir kavim için gerçekten ayetler vardır. (Rum Suresi, 21)

Allah’ın gerçek sevgiyi layık gördüğü insanların özelliklerinden bazıları şöyledir:

Fedakar olmak

Allah’a ve ahirete inanmayan kimi insanlar, dünya hayatını bir mücadele yeri olarak algırlar; bu insanların görüşüne göre, her insan hayatta kalabilmek için savaş vermeli ve bu savaşta güçlü olanlar güçsüz olanları eze rek hayatlarına devam etmelidirler. Tümüyle sapkın bir inancın ürünü olan bu görüş, insanların güzel ahlaktan tamamen uzaklaşmalarına ve sadece kendi çıkarlarını korumaya dayalı kötü bir ahlak anlayışı geliştirmelerine neden olur. Bu bakış açısının hakim olduğu bir toplumda, zor duruma düşmeyi göze alarak güçsüze yardım etmek, bir başkası için fedakarlıkta bulunmak veya bir başkasının sağlığını, mutluluğunu, rahatını kendinden önde tutmak gibi güzel ahlak özellikleri, gereksiz meziyetler olarak görülür. Dolayısıyla, herhangi bir karşılık elde etmediği sürece hiç kimse birbiri için fedakarlıkta bulunmaz.

Din ahlakının yaşanmadığı toplumlarda, insanlar arasında bu bakış açısına sıklıkla rastlanabilir. Böyle bir anlayışa sahip olan insanların ise, birbirlerine gerçek an-

lamda bir sevgi duymaları pek mümkün olmaz. Çünkü insan, kendi rahatını herkesten daha önde tutan bencil bir kişiye karşı kalbinde gerçek ve samimi bir sevgi duyamaz. Karşısındaki insanda tek bir konuda bile bencilliğe rastlaması, ruhunda ona karşı duyduğu sevgiyi olumsuz yönde etkiler. Örneğin bir insanın sadece kendi rahatını düşünmesi, güzel bir yemeği, rahat bir yatağı kendisi için saklayıp, çevresindeki kişileri düşünmemesi bile o kişiye karşı duyulan sevgiyi zedeler. Cahiliye toplumunda insanlar birbirlerinin bu tarz kötü özelliklerine sık sık şahit olurlar ve bu da bilinçaltılarında o kişiye karşı olumsuz bir bakış açısı oluşmasına neden olur.

Cahiliye ahlakını yaşayan kimi insanlar, en yakın dostlarına bile, fedakarlıkta bulunmalarını gerektirecek herhangi bir iş teklif edemezler. Söz gelimi, çocuğu hastalanan biri, iş arkadaşlarından kendisinin yerine işlerini takip etmelerini isteyemez. Anne veya babaya yardım etmek bile kimi zaman çocukları arasında sorun olabilir; hatta bu yüzden aralarında küskünlükler yaşanır. Oysa sorulduğunda herkes anne babasını çok sevdiğini söyler. Ama, fedakarlık gerekince, eğer ciddi bir çıkarları yoksa, kimi insanlar bundan bile kaçınırlar. Oysa gerçekten seven insan sevdiği için her türlü fedakarlığı yapar ve bundan dolayı hiçbir zaman yakınmaz, bıkkınlık duymaz.

Müminlerin birbirlerine olan sevgi ve düşkünlüklerinin en belirgin özelliklerinden biri, birbirleri için seve seve fedakarlıkta bulunmaları, birbirlerinin ihtiyaçlarını kendi nefislerinden üstün tutmalarıdır. Allah'ın Kuran'da bu konuda verdiği örneklerden biri, Mekke'den Medine'ye hicret eden müminleri ağırlayan Medineli müminlerdir.

**Sakin onlardan bazılarını
yararlandırđımız Őeylere gözünü
dikme, onlara karşı hüzne
kapılma, müminler için de
(Şefkat) kanatlarını ger.
(Hicr Suresi, 88)**

Kuran'da müminlerin bu güzel ahlakları şöyle bildirilmiştir:

Kendilerinden önce o yurdu (Medine'yi) hazırlayıp imanı (gönüllerine) yerleştirenler ise, hicret edenleri severler ve onlara verilen şeylerden dolayı içlerinde bir ihtiyaç (arzusu) duymazlar. Kendilerinde bir açıklık (ihtiyaç) olsa bile (kardeşlerini) öz nefislerine tercih ederler. Kim nefsinin 'cimri ve bencil tutkularından' korunmuşsa, işte onlar, felah (kurtuluş) bulanlardır. (Haşr Suresi, 9)

Ayette hem Mekkeli hem de Medineli müminlerin güzel ahlaklarından söz edilmektedir. Mekkeli müminler, mallarını, akrabalarını, eşyalarını, evlerini, bağlarını bahçelerini, işlerini geride bırakarak, Allah'ın dinini yaşayabilmek için yurtlarından çıkmış, Medine'ye hicret etmişlerdir. Allah'ın rızasını kazanabilmek için sahip oldukları herşeyi geride bırakmayı göze almışlardır. Bu, çok üstün bir ahlakın göstergesidir ve onların, kendilerine Allah'ı vekil edinmiş güvenilir insanlar olduklarının bir ifadesidir. Bu güzel ahlakları, diğer müminlerin onlara derin bir sevgi, saygı ve merhamet duymalarına neden olmuştur.

Nitekim, Medineli müminler bu güvenilir ve sadık mümin kardeşlerini en güzel şekilde karşılamış ve en güzel şekilde ağırlamışlardır. Kendi ihtiyaçlarını hiç hesaba katmaksızın mümin kardeşlerine ikram etmişler, en güzel yiyeceklerini ve giyeceklerini onlar için ayırmışlar, onlara en rahat edecekleri barınakları sağlamışlardır. Bu fedakarlıkları ise, Allah'a ve müminlere olan güçlü ve samimi sevgilerinden kaynaklanmaktadır. Bu güzel ahlakları, onlara karşı da sevgi duyulmasına neden olmaktadır.

Allah onları Kuran'da sevgi ve övgüyle anmış, 1400 senedir Kuran'ı okuyan her Müslümanın kalbinde onlar için bir sevgi ve saygı kılmıştır.

Müminlerin fedakarlıklarının bir başka örneğini Allah Kuran'da şu ayetleri ile bildirir:

Kendileri, ona duydukları sevgiye rağmen yemeği, yoksula, yetime ve esire yedirirler. Biz size, ancak Allah'ın yüzü (rızası) için yediriyoruz; sizden ne bir karşılık istiyoruz, ne bir teşekkür. Çünkü biz, asık suratlı, zorlu bir gün nedeniyle Rabbimiz'den korkuyoruz.” (İnsan Suresi, 8-10)

Kendisi ihtiyaç içinde olduğu halde, yoksula yemeğini ikram eden bir kimseye karşı insanların kalbinde doğal olarak bir sevgi ve saygı hissi oluşur.

Bu durumu şöyle bir örnekle açıklayalım; çok yorgun ve aç oldu-

nuzu, ve yanınızda sizinle aynı durumda olan iki kişi daha olduğunu düşünelim. Önünüzde ise sadece tek bir kişiye yetecek kadar yemek ve sadece tek kişinin yatacağı bir yatak olsun. Yanınızdaki kişilerden biri size ihtiyacınız olup olmadığını bile sormadan büyük bir hırsla yemeği kendisi yemeğe başlasın ve yatağa kendisi yatmak için ısrar etsin. Diğeri ise aç olduğu halde önündeki yemeği size ikram etmek istesin ve yatakta sizin yatmanız için ısrar etsin.

Böyle bir durum karşısında, bencil davranan kişiye karşı içinizde doğal olarak bir soğukluk, fedakar olana karşı da sevgi oluştuğunu fark edersiniz. Allah insan ruhunu güzel ahlaktan hoşlanacak, böyle insanlara karşı sevgi ve muhabbet duyacak şekilde yaratmıştır.

Affedicilik olmak

Cahiliye ahlakını yaşayan kimi insanlar, birbirlerine karşı kolaylıkla kızgınlık duyabilir, hemen kinlenebilirler. Kendilerine küçük bir zarar veren birine karşı dahi hemen nefret duymaya başlayabilirler. Çok küçük nedenlerden dolayı dostluğunu bitiren, 'en yakınım' dediği dostuna bir anda düşman kesilen birçok insan vardır. Bunun nedeni, Kuran ahlakı yaşanmadığında, insanların affedicilik gibi, sabır, sevgi ve üstün bir ahlak gerektiren özelliklerden uzak bir yaşam sürmeleridir.

Oysa müminler çok sabırlı ve affedicidirler. Küçük hatalardan ya da insani kusurlardan dolayı karşılarındaki kişiye kızgınlık duyup bir anda onlarla olan ilişkilerini bitirmezler. Ona her defasında bir fırsat daha verir, doğru olanı hatırlatır ve davranışlarını düzeltmesi için yardımcı olurlar. Sevdikleri dostlarının eksiklerini ortaya çı-

karıp onlara kırgınlık ve kin duymak yerine, onların hatalarını, eksiklerini telafi etmeye çalışır, Kuran ile öğüt vererek onlara destek olurlar. Gerçek sevgide, dostlar arasında büyük bir anlayış ve hoşgörü hakim olur. Her sorun sevgi ve anlayışla, huzur içinde çözülür.

Allah Kuran'da insanlara affedici olmaları gerektiğini şöyle öğütlemektedir:

Sizden, faziletli ve varlıklı olanlar, yakınlarla, yoksullara ve Allah yolunda hicret edenlere vermekte eksiltme yapmasınlar, affetsinler ve hoşgörsünler. Allah'ın sizi bağışlamasını sevmez misiniz? Allah, bağışlayandır, esirgeyendir. (Nur Suresi, 22)

... İçlerinden birazı dışında, onlardan sürekli ihanet görür durursun. Yine de onları affet, aldırış etme. Şüphesiz Allah, iyilik yapanları sever. (Maide Suresi, 13)

Allah'ın müminleri yükümlü kıldığı Kuran ahlakında affediciliğin sınırı yoktur. Nitekim yukarıdaki ayette müminlere, sürekli ihanet gördükleri kişileri dahi affetmeleri emredilir. Bu inanca sahip olan bir kişi, bir insanın hatası yüzünden büyük zararlara uğrasa bile, bu insanı kolaylıkla affedebilir. Arkasından olumsuz konuşan, kendisine kötülük yapmaya çalışan veya maddi zarara girmesine sebep olan bir insanı affederek, ahlakıyla onun için güzel bir örnek olabilir, onu kendisi için yakın bir dosta dönüştürebilir. Nitekim önemli bir hata yaptıktan sonra affedildiğini görmek, müminin ruhunda kendisini affeden kişiye karşı büyük bir muhabbet ve bağlılık meydana getirir. Allah affediciliğin gerçek sevginin oluşması için gereken özellikler-

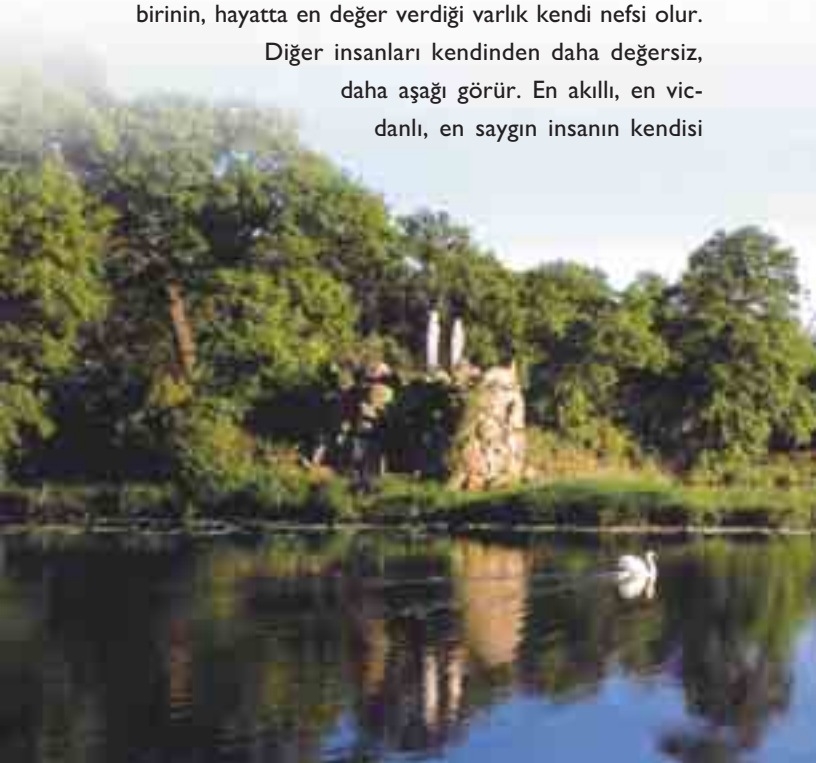
den biri olduğunu Kuran'da şöyle bildirmektedir:

İyilikle kötülük eşit olmaz. Sen, en güzel olan bir tarzda (kötülüğü) uzaklaştır; o zaman, (görürsün ki) seninle onun arasında düşmanlık bulunan kimse, sanki sıcak bir dost(un) oluvermiştir. (Fussilet Suresi, 34)

Alçakgönüllü olmak

Gerçek sevginin oluşması için öncelikle sevginin önündeki bencillik, çıkarıcılık, samimiyetsizlik gibi engellerin kaldırılması gerekmektedir. Kibir, sevginin oluşmasını engelleyen en önemli sebeplerden biridir. Tevazu ise sevginin en önemli şartlarından biridir. Çünkü tevazu sahibi olmayan ve kendisini diğer insanlardan üstün gören birinin, hayatta en değer verdiği varlık kendi nefsi olur.

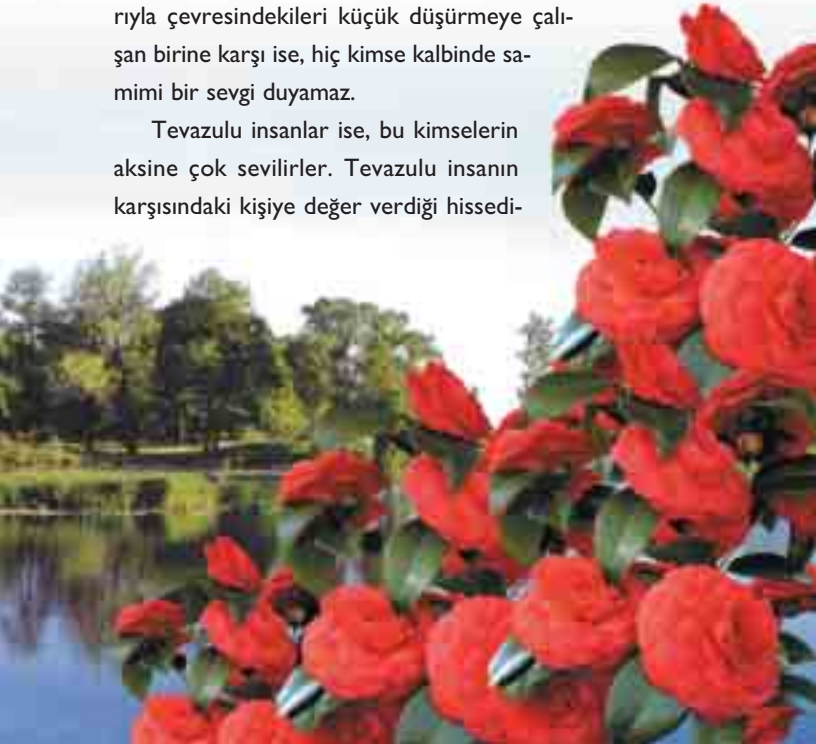
Diğer insanları kendinden daha değersiz, daha aşağı görür. En akıllı, en vicdanlı, en saygın insanın kendisi

olduğuna inanır, bir anlamda nefisini ilahlaştırmış olur. Dolayısıyla, bu bakış açısına sahip olan bir insanın, kendisinden daha değersiz gördüğü bir kişiye bağlanması, onun için fedakarlıkta bulunması, onun nefisini kendisinden önde tutması, diğer bir deyişle kalbinde ona karşı gerçek bir sevgi oluşması pek mümkün olmaz. Bu nedenle sevgi ve kibir birbirine tamamıyla zıt iki özelliktir. Kibirli bir insan ne başkaları tarafından sevilebilir, ne de kendisi insanlara karşı derin bir sevgi duyabilir.

Kibirli insanların sevgisiz bir hayat yaşamalarının birçok sebebi vardır. Kibirli insanlar, nefislerindeki kendilerini yüceltme isteğinden dolayı genellikle alaycı bir karakter sergilerler. Çevrelerindeki insanların kusurlarını dile getirdiklerinde, kendi üstünlüklerini daha iyi vurgulayabileceklerini düşünürler. Sürekli alay eden ve konuşmalarıyla çevresindekileri küçük düşürmeye çalışan birine karşı ise, hiç kimse kalbinde samimi bir sevgi duyamaz.

Tevazulu insanlar ise, bu kimselerin aksine çok sevilirler. Tevazulu insanın karşısındaki kişiye değer verdiği hissedir.

lir, bu nedenle bu ahlaki gösteren kimselerin yanında herkes rahat eder. Böyle bir insan, kendisine verilen tavsiyeleri can kulağıyla dinler, hiçbir konuda “en iyiyi ben bilirim” iddiasında olmaz, gurur yapmadan hemen en güzel olan tavrı gösterir. Doğruya karşı direnmez, yanlışa karşı öfkeyle yaklaşmaz. İnsanların sorunlarına karşı duyarlı davranır ve ince düşünceli olur. Hiçbir konuda bir üstünlük iddiası olmadığı için, “önce o sevgi göstereyim, önce o selam versin, önce o benimle konuşsun” gibi kibirden kaynaklanan hesaplar içine girmez.

Karşısındaki insan katı ve kibirli olsa bile, alçakgönüllü davranır. Herkesin fikrine önem verir, herkesin selamına en güzeliyle cevap verir, herkese karşı sevgi ve saygı dolu olur. Kısacası Kuran ahlakının getirdiği tevazu, çok uyumlu, her fikre açık, hiçbir konuda kibir yapmayan, her zaman karşısındaki insanları onore eden, onlara ihtimam gösteren ve değer veren bir insan modeli oluşturur. Bu nedenle tevazulu insanlar çok sevilen insanlardır. Allah müminlerin bu güzel özelliğini Kuran’da şöyle bildirir:

O Rahman (olan Allah)ın kulları, yeryüzü üzerinde alçakgönüllü olarak yürürler ve cahiller kendileriyle muhatap oldukları zaman “Selam” derler. (Furkan Suresi, 63)

Allah bir başka ayetinde de, alçakgönüllü olan kullarını sonsuz cennet hayatıyla müjdeler:

... İşte sizin İlahınız bir tek İlahtır, artık yalnızca O’na teslim olun. Sen alçakgönüllü olanlara müjde ver.” (Hac Suresi, 34)

Allah Al-i İmran Suresi’nde, insanların, tevazulu ve

yumuşak huylu olması nedeniyle Peygamberimiz (sav)'in çevresinde toplandıklarını belirtmektedir:

Allah'tan bir rahmet dolayısıyla, onlara yumuşak davrandın. Eğer kaba, katı yürekli olsaydın onlar çevrenden dağılır giderlerdi. Öyleyse onları bağışla, onlar için bağışlanma dile ve iş konusunda onlarla müşavere et. Eğer azmedersen artık Allah'a tevekkül et. Şüphesiz Allah, tevekkül edenleri sever. (Al-i İmran Suresi, 159)

Dürüstlük

Allah'tan korkup sakınmayan bazı insanlar çok kolay yalan söyleyebilirler. Bir insanın yalan söylediğinin anlaşılması ise, eğer o kişi bunu dürüstçe itiraf edip tavrını düzeltmemişse, ona karşı sevgi duyulmasını engeller. Çünkü yalan söyleyen bir insan, hangi sözünün doğru hangi sözünün yanlış olduğunun bilinmemesinden dolayı güvenilirmezdir. İnsan güven duymadığı birine karşı sevgi de duyamaz.

Müminler ise, büyük bir kayba uğrayacak ya da maddi-manevi zararlar karşılaşacak olsalar dahi hiçbir zaman için yalana tenezzül etmezler. Onlar, her zaman her konuda dürüst ve güvenilir bir ahlak gösteren insanlardır. Hiçbir zaman doğruları gizlemez, menfaatlerini kollama adına doğruları çarpıtmaz, yerine getiremeyecekleri sözler vermezler. Ayrıca İslam ahlakını yaşayan bir insan için yalanın büyüğü küçüğü de olmaz. Bu nedenle müminler, hiçbir zaman için karşı tarafa iyi görünmek, itibarını korumak, gösteriş yapmak, maddi kazanç sağlamak ya da herhangi bir şekilde zarar vermek gibi amaçlar için de asla yalan söylemeye yanaşmazlar.

Bu güzel ahlak özelliği, ruhu sevgiye yönelten vesilelerden biridir. Çünkü insanın ruhunda dürüst ve doğru gördüğü insanlara karşı hemen bir sevgi oluşur. Peygamber Efendimiz sohbetlerinde müminlerin birbirlerine olan sevgisinin önemini belirtmiş ve bu sevginin oluşması için güvenilirliğin yaygınlaşmasını buyurmuşlardır:

Ebû Hüreyre (radiyallâhu anh) anlatıyor: “Resulullah (aleyhissalâtu vesselâm) buyurdular ki: “Nefsim yed-i kudretinde olan zâta yemin ederim ki, imân etmedikçe cennete giremezsiniz, birbirinizi sevmedikçe imân etmiş olmazsınız! Yaptığınız takdirde birbirinizi seveceğiniz şeyi haber vereyim mi? Aranızda selamı yaygınlaştırın!”¹³

Sabırlı olmak

Kuran’ın “... Nefisler ise ‘kıskançlığa ve bencil tutkulara’ hazır (elverişi) kılınmıştır...” (Nisa Suresi, 128) ayeti, her insanın nefsinde birtakım olumsuz özellikler olabileceğini hatırlatmaktadır. İnsan, Allah’ın kendisi için takdir ettiği ömür süreci içerisinde, nefsinin sahip olduğu bu olumsuz özelliklerden arındırmakla ve cennet ahlakındaki mükemmelliğe ulaşmak için çaba harcamakla sorumludur. Ancak buna rağ-

***Sonra iman edenlerden, sabrı
birbirlerine tavsiye edenlerden,
merhameti birbirlerine tavsiye
edenlerden olmak.
(Beled Suresi, 17)***

men insan, hayatının sonuna kadar, yaşadığı her an hata yapmaya da açık bir varlıktır.

Gerçek sevgi ve dostluğun yaşanabilmesi için, kişilerin insanın bu durumunu unutmamaları gerekmektedir. Bir kimse, sevdiği insana karşı çok sabırlı ve affedici olmalı, dostunun kusurlarına karşı sabır ve anlayış göstermeli, onun eksiklerini telafi etmeye çalışmalıdır. Çünkü sevmek ve sevilme, sabırlı olmayı, özveride bulunmayı gerektiren özelliklerdir. Hatalar karşısında gösterilecek olan sabır, kişiler arasında sevgi ve hoşgörünün gelişmesini sağlar. Müminler, temelde birbirlerine güvendikleri, Müslüman oldukları ve birbirlerine saygı duydukları için, birbirlerinin hatalarını hoşgörü ve affedicilikle karşılarlar. Müslüman kardeşlerinin, sadece hatalarını telafi edebilmek, Kuran ahlakını en güzel şekilde yaşayabilmek için gösterdikleri samimi çaba bile, tek başına onlara karşı sevgi duymaları için yeterlidir. Bu nedenle, kardeşlerinin yanlış bir sözüyle ya da tavrıyla karşılaşsalar bile, ona karşı sabır gösterir, en güzel davranışla karşılık verirler.

Peygamber Efendimiz de, müminlere, kardeşlerinin kusurlarını örtmelerini, onlara destek olmalarını buyurur:

Kim bir Müslümanın aybını örterse, Allah da onun dünya ve ahirette aybını örter. Kim de musibete uğrayan bir kimsenin musibetini bertaraf ederse Allah da kıyâmetta onun musibetlerinden birini defeder. Kim de kardeşinin hacetini görürse Allah da onun hacetini görür.¹⁴

Allah'ı seven ve daima Allah'tan razı olan bir insanın sabrı, cahiliye toplumlarındaki kimi insanların sabır anlayışlarından çok farklıdır. Bu gibi insanlar, eğer karşılarındaki kişiden bir çıkar umuyorsa veya toplumun tepkisinden çekiniyorlarsa, bazı durumlara "tahammül" edebi-

lirler. “Tahammül eden” kişi kendini surat asmaya, söylenmeye, aksilik çıkarmaya hak sahibi olarak görür. “Bu kadar zorluğa katlanıyorum, bunun karşılığında istediğimi yapmak hakkım” gibi bir düşünceye kapılırlar. Örneğin hasta bir arkadaşına bakmak zorunda kalan bir insan, eğer Kuran ahlakını yaşamıyorsa, bir yerden sonra mutlaka bu durumdan sıkılmaya, öfkelenmeye ve şikayet etmeye başlar. Geceleri uykusuz kaldığını, yorgun düştüğünü, işinin çok zor olduğunu ya da kimsenin kendisi gibi böyle bir zorluğa katlanamayacağını söyler. Bu durumdan duyduğu sıkıntı ve içinde yaşadığı öfke açıkça hissedilir. Hasta olan arkadaşını minnet altında bırakacak konuşmalar yaparak, ona kendisine borçlu olduğunu hatırlatır.

Sabırlı bir insan ise, sevdiği kişinin her türlü isteğine, ihtiyacına şevkle karşılık verir ve ona elinden geldiğince yardımcı olur. Yaptıklarından dolayı karşısındaki kişiyi asla minnet altında bırakmaz. Sabır, Allah’ın Kuran’da müminlere tavsiye ettiği güzel bir ahlak özelliğidir:

Ey iman edenler, sabredin ve sabırda yarışın, (sınırlarda) nöbetleşin. Allah’tan korkun. Umurlur ki kurtulursunuz. (Al-i İmran Suresi, 200)

Sadık olmak

Bir insana karşı sevgi duyulmasına neden olan ahlak özelliklerinden biri de “sadakat”tir. Allah Kuran’da müminleri sadakatlerinden dolayı mükafatlandıracağını bildirir. Bu nedenle Rabbimiz’in beğendiği bu ahlak özelliğini müminler hiç koşulsuz olarak uygularlar. Müminlerin bu özelliğini Allah bir ayetinde şöyle açıklamaktadır:

Çünkü Allah, (sözüne bağlı kalıp doğru olan) sa-

dıkları sadakatlerinden dolayı mükafatlandırılacak, münafıkları da dilerse azablandıracak veya tevbe (nasib edip tevbe)lerini kabul edecektir. Şüphesiz Allah, çok bağışlayandır, çok esirgeyendir. (Ahzab Suresi, 24)

Müminler en zor koşullarda dahi Allah'a ve iman edenlere olan sadakatlerinden asla taviz vermezler. Allah Kuran'da Hz. Musa'ya tabi olan gençleri örnek vererek müminlerin bu özelliğine dikkat çekmiştir:

Sonunda Musa'ya kendi kavminin bir zürriyetinden (gençlerinden) başka -Firavun ve önde gelen çevresinin kendilerini belalara çarptırmaları korkusuyla- iman eden olmadı. Çünkü Firavun, gerçekten yeryüzünde büyülenen bir zorba ve gerçekten ölçüyü taşıranlardandı. Musa dedi ki: "Ey kavmim, eğer siz Allah'a iman edip Müslüman olmuşsanız artık yalnızca O'na tevekkül edin." (Yunus Suresi, 83-84)

İman edenler ve elçiler, tarih boyunca öldürülme, zenginlik ve itibarın elden alınması, iftiraya uğrama gibi tehditler altında yaşamışlardır. Hayatları boyunca birbirlerinden ayrılmayan Müslümanlar, Allah'a olan sevgileri, korkuları ve bağlılıkları nedeniyle, tüm bu tehlikeleri göze almış ve bunlardan yılmamışlardır. Allah'a olan bu ka-

yıtsız-şartsız sadakatleri, müminlerin birbirlerine karşı coşkulu bir sevgi duymaları için yeterli bir sebeptir. Allah Kuran'da müminlerin bu özelliklerini şöyle haber verir:

Mümin olanlar, ancak o kimselerdir ki, onlar, Allah'a ve Resulüne iman ettiler, sonra hiçbir kuşkuyla kapılmadan Allah yolunda mallarıyla ve canlarıyla cehd ettiler (çaba harcadılar). İşte onlar, sadık (doğru) olanların ta kendileridir. (Hucurat Suresi, 15)

Merhamet sahibi olmak

Merhamet sevginin bir parçasıdır. Bu nedenle gerçek sevginin yaşanabilmesi için merhametin de tam olarak anlaşılması gerekmektedir. Peygamberimiz (sav)'in merhameti, bu konuda tüm Müslümanlar için çok güzel bir örnek oluşturmaktadır. Allah Kuran'da Hz. Muhammed (sav)'in bu üstün ahlakından şöyle bahsetmektedir:

Andolsun size, içinizden sıkıntıya düşmeniz O'nun gücüne giden, size pek düşkün, müminlere şefkatli ve esirgeyici olan bir elçi gelmiştir. (Tevbe Suresi, 128)

Merhametli bir insan çevresindeki kişilerin sıkıntı içinde yaşamasını istemez; kendi hayatı, sağlığı, rahatı ne kadar önemliyse çevresindeki insanlarınki de en az o ka-

dar önemli ve hatta kendi hayatından daha önde olur. Bu nedenle merhametli bir insanın en önemli özelliklerinden biri, çevresindeki kişilerin sorunlarına karşı duyarsız kalmaması ve onların sorunlarının çözümü için gayret göstermesidir.

Peygamber Efendimiz, müminlere, tüm insanlara karşı merhametli olmalarını şöyle buyurmuştur:

“Merhametli olmadıkça imân etmiş olmayacaksınız.” “Ey Allah’ın Resulü dediler, hepimiz merhametliyiz.” “Hayır dedi, bundan maksad ehlinize olan merhametiniz değil, bilakis halka, umuma olan merhametinizdir.”¹⁵

İnsan gerçekten sevdiği birinin ahiretini düşünür

İnsanın asıl hayatı, ölümü ile birlikte başlayan ahiret hayatıdır. Dünya her insanın geçici olarak ve sadece denemek için bulunduğu bir yerdir. Bu gerçeğin şuurunda olan müminler, birbirlerine olan sevgilerini, asıl olarak birbirlerini ahiretteki sonsuz hayatlarına hazırlayarak gösterirler. Kendileri Allah’ın rızasına, rahmetine ve cennetine ne kadar çok kavuşmak istiyorlarsa, çok sevdikleri mümin kardeşlerinin de aynı nimetlere ve güzelliklere kavuşmalarını isterler. Aksinde, insanın sonsuza dek, bir daha kurtuluş imkanı olmaksızın cehennem azabıyla karşılık göreceğini bilmeleri, iman edenlerin bu konuda büyük bir şevk ve kararlılık içerisinde hareket etmelerini sağlar. Birbirlerinde gördükleri hatalı ya da kusurlu yönleri hiç vakit geçirmeksizin hemen telafi etmeye ve birbirlerini Allah’ın en fazlasıyla razı olacağı ahlaka ulaştırmaya çalışırlar. Birbirlerini daima iyi ve güzel olana davet

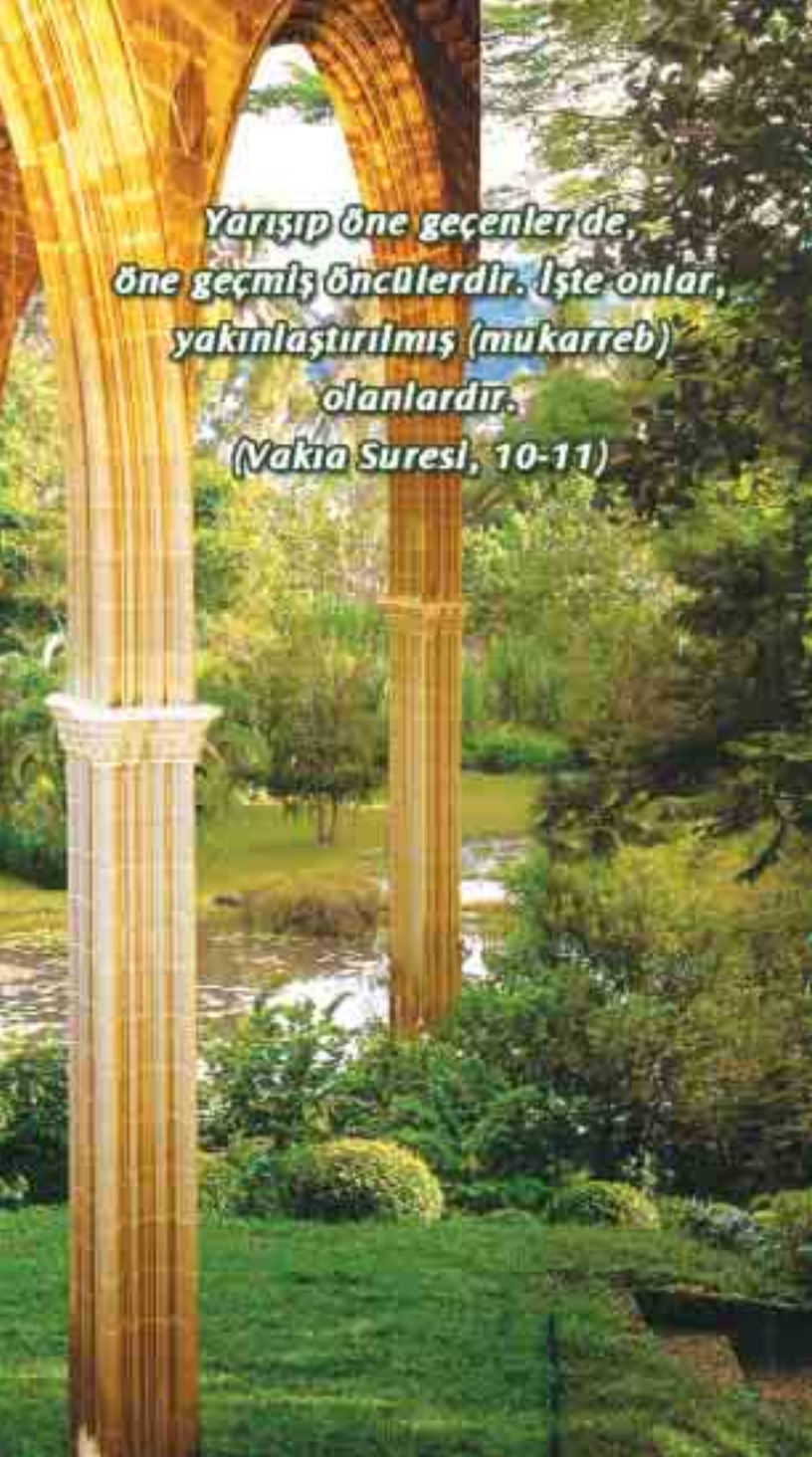
eder, kötülüklerden sakındırmaya gayret ederler. Onların bu konudaki şevk ve azimleri, birbirlerine olan gerçek sevgilerinin de en açık göstergelerinden biridir. Allah Kuran'da, iman edenlerin birbirlerinin ahiretlerine yönelik bu güçlü sevgi anlayışlarını şöyle haber vermektedir:

Mümin erkekler ve mümin kadınlar birbirlerinin velileridirler. İyiliği emreder, kötülükten sakındırırlar, namazı dosdoğru kılarlar, zekatı verirler ve Allah'a ve Resûlü'ne itaat ederler. İşte Allah'ın kendilerine rahmet edeceği bunlardır. Şüphesiz, Allah, üstün ve güçlüdür, hüküm ve hikmet sahibidir. (Tevbe Suresi, 71)

Gerçek sevgide her zaman karşı tarafın nefsi üstün tutulur

İnsanların birçoğu için hayatlarının en önemli konusu, kendi nefislerinin rahatıdır. Ancak gerçek sevgide insan kendi nefisini unuttur ve sevdiği insanın nefsi ön plana geçer. Onu rahat ettirmek için elinden gelen her türlü gayreti gösterir. Her zaman, sevdiği kişinin isteklerini, kendi isteklerine tercih eder. Örneğin birlikte yaptıkları bir iş nedeniyle kendisinin övülmesindense sevdiği insanın övülmesi onun için daha önemli olur. Kendi haklı çıkmaktansa sevdiği kişinin haklılığından daha çok zevk alır. Eğer emek gerektiren bir işin yapılması gerekiyorsa, sevdiği kişinin yorulması yerine kendisi yorulmayı tercih eder. Asla karşı tarafı utandıracak, küçük düşürecek, kıracak bir tavır içine girmez. Bunun sebebi ise Allah'ın rızasını, sevgisini ve cennetini kazanma isteğidir. Bir insan ancak Allah'ın rızasını kazanmak için karşısındaki kişiyi bu kadar fedakarane ve samimi bir anlayışla sevebilir.

**İşte onlar, hayırlarda
yarışmaktadırlar ve onlar bundan
dolayı öne geçmektedirler.
(Mü'minun Suresi, 61)**

A vibrant, sunlit garden scene featuring a small stream flowing through the center. The garden is filled with various green plants, including ferns and rounded shrubs. In the foreground, two tall, golden, fluted columns support a series of arches that frame the view. The background shows more dense foliage and a clear sky.

**Yarışıp öne geçenler de,
öne geçmiş öncülerdir. İşte onlar,
yakınlaştırılmış (mukarreb)
olanlardır.**

(Vakıa Suresi, 10-11)

SONSÖZ

Sevgi üzerine böyle bir kitap yazmamızın ve bu konuya özellikle dikkat çekmemizin en önemli nedenlerinden biri, cennet ahlakında sevginin çok büyük bir öneme sahip olmasıdır. Ahirette Allah'ın iman eden kulları için hazırladığı sonsuz cennet yurduna kavuşmak isteyen ve orada peygamberler, salihler ve doğrularla birlikte sonsuza kadar yaşamak isteyen bir insanın; dünyadayken sevmeyi mutlaka öğrenmesi ve sevilecek özelliklere sahip olması gerekir. Çünkü cennetin en büyük güzelliklerinden biri, birbirini çok seven, güzel ahlaklı insanların sonsuza kadar sürecek olan dostluklarıdır.

Cennette sonsuza kadar sevgi ve dostluk içinde yaşayabilmenin yolu ise Allah'ı çok sevmek ve Allah'ın çok sevdiği bir insan olmaktır. Allah'ın sevdiği ise, Allah'ın

Kuran'da bildirdiğine göre, muttakiler (Tevbe Suresi, 4), arınanlar (Tevbe Suresi, 108), adil olanlar (Hucurat Suresi, 9), iyilik yapanlar (Bakara Suresi, 195), temizlenenler (Bakara Suresi, 222), tevbe edenler (Bakara Suresi, 222), sabredenler (Al-i İmran Suresi, 146), sakınanlar (Al-i İmran Suresi, 76) ve tevvekkül edenlerdir (Al-i İmran Suresi, 159).

Peygamber Efendimizin sevgi için ettiği dua, Allah'a ve müminlere karşı duyulan sevginin önemini anlamamız açısından bizlere güzel bir örnek oluşturmaktadır:

*Resulullah bir kere dua ederken şöyle buyurdu: "Ya Rabbi! Bana Kendi sevgini, sevdiğilerinin sevgisini ve beni Senin sevgine yaklaştıracakların sevgisini ihsan eyle ve Kendi sevgini bana harareten, susuzluktan yananların, soğuk suya kavuşmasını istemelerinden sevgili kıl."*¹⁶

*Sen Yüce'sin,
bize öğrettiğinden başka
bizim hiçbir bilgimiz yok.
Gerçekten Sen, herşeyi
bilen, hüküm ve hikmet
sahibi olansın.
(Bakara Suresi, 32)*

NOTLAR

- 1 Sahih-i Buhari, s. 53 hadis 15
- 2 Kütüb-i Sitte, 10. cilt, s. 135; Ebû Dâvud, Edeb 122, (5124); Tirmizî, Zühhd 54, (2393)
- 3 Muvatta, Hüsnu'l-Hulk 16, (2, 908)
- 4 Kütüb-i Sitte, cilt 16, s.239
- 5 İhya'u Ulum'id-Din Hucetü'l-İslam, İmam Gazali, cilt. 2, s.365
- 6 İhya'u Ulum'id-Din Hucetü'l-İslam, İmam Gazali, cilt. 2, s.394
- 7 Müslim İhya'u Ulum'id-Din Hucetü'l-İslam, İmam Gazali, cilt. 2, s.407
- 8 Tirmizi İhya'u Ulum'id-Din Hucetü'l-İslam, İmam Gazali, cilt. 4, s.594
- 9 İbn Mace İhya'u Ulum'id-Din Hucetü'l-İslam, İmam Gazali, cilt. 4, s.655
- 10 Kütüb-i Sitte, 10. cilt, s.140; Ebû Dâvud, Sünnet 3, 4599
- 11 Kütüb-i Sitte, 10. cilt, s.141
- 12 Kütüb-i Sitte, 3345
- 13 Müslim, İmân 93, (54); Ebû Dâvud, Edeb 142, (5193); Tirmizî, İsti'zân I, (2589)
- 14 Hz. Müslime İbni Muhalled r.a, Ramuz El-Ehadis, s.423.8
- 15 Kütüb-i sitte, cilt 10, s.134
- 16 İmam Gazali, Kimya-yı Saadet, s. 594 ((2) VI/253) ((5) VI/253)